

41

ጥንቁቁ ባለቤት እና ልባሙ አገልጋይ

ማቴዎስ 24፥ 42-51

መነሻው

ክርስቶስ በደብረ ዘይት ተራራ ስብከቱ ወቅት የመመለሻውን ጊዜ በእርግጥ አለመታወቅ አስመልክቶ ለአድማጮቹ ትምህርት ይሰጥ ነበር። በማቴዎስ 24፡4-26 የተጠቀሱት ምልክቶች፡ ሕዝቡ በመጨረሻው ዘመን እንደሚኖሩ ይረዱ ዘንድ ያነቃቃቸዋል። ይሁን እንጂ “ስለዚያች ቀንና ስለዚያች ሰዓት ግን ከአባት ብቻ በቀር የሰማይ መላእክትም ቢሆኑ፤ ልጅም ቢሆን የሚያውቅ የለም” (ቁ. 36)። ክርስቶስ የመመለሻው ዋዜማ የሆኑትን ቀኖች ከኖኅ ዘመን ጋር አመሳስሏቸዋል። ኖኅ በውኃ አማካይነት ይመጣ የነበረውን ፍርድ በጊዜው ለነበረው ትውልድ በቅድሚያ አስጠንቅቋል። መልእክቱ ግልጥ ቢሆንም ተቀባይነት አላገኘም። ሰዎች በሕይወት ክንውኖች ተጠምደው ነበር፡- በመብላት፤ በመጣት፤ በመጋባትና በማጋባት። በትክክለኛው ሁኔታ መኖር የሥነ-ምግባር ስሕተት የለበትም፤ ነገር ግን የኖኅ ጊዜ ሰዎች ራሳቸውን ለሚመጣው ፍርድ በማዘጋጀት ፋንታ በፈንጠዝያ ነበር የኖሩት። ክርስቶስ በመጨረሻው ዘመን የመሢሐ መምጫ መቃረቡን የሚጠቁሙ ምልክቶች ሲታዩ፤ በዚያ ዘመን የሚኖረው ትውልድ ልክ በኖኅ ዘመን ይኖር የነበረው ትውልድ እንዳደረገው እንደሚያደርግ ገልጧል። ምልክቶቹን ችላ በማለት የድሮውን የተለመደ የሕይወት ኑሮ ይከተላሉ።

ችግሩ

ክርስቶስ ምልክቶቹን የሚመለከቱ ሰዎች ስላዩት ነገር ምን ማድረግ ይኖርባቸዋል? የሚል ጥያቄ ገጥሞት ነበር። ምልክቶችን የማሳየቱ

አንዱ ምክንያት ሰዎች ከክርስቶስ ምጽአት በኋላ ላለው ፍርድ ራሳቸውን እንዲያዘጋጁ ለማትጋት ነው። ስለዚህ ፍርድ ሲናገር እንዲህ ብሏል፦ “በዚያን ጊዜ ሁለት ሰዎች በእርሻ ይሆናሉ፤ አንዱ ይወሰዳል [ይፈረድበታል]፤ አንዱም ይቀራል፤ [ወደ መንግሥቱ እንዲገባ]። ሁለት ሴቶች በወፍጮ ይፈጫሉ፤ አንዱ ትወሰዳለች [ይፈረድባታል]፤ አንዱም ትቀራለች [ወደ ሺህ ዓመቱ መንግሥት ትገባ ዘንድ]” (ማቴ. 24:40-41)።

መፍትሔው

ክርስቶስ ለጥያቄው መልስ ለመስጠትና ስለ ጠባቂነት፤ ዝግጁነት እንዲሁም ታማኝነት ለማስተማር ሲል ሁለት አጫጭር ምሳሌዎችን ተናገረ። የመጀመሪያው ምሳሌ ሌባ የሚመጣ መሆኑ ስለተነገረው ባለቤት ይገልጣል (ማቴ. 24:42-44)። ሌባ ቤቱ እንደሚመጣ ብቻ ሳይሆን፤ ሌባው የሚመጣው በዚያች ምሽት እንደሆነ ነበር የተነገረው። በዚሁ ለባለቤቱ በተሰጠው ቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ላይ ነበር የክርስቶስም ትኩረት። ባለቤቱ በዚህ ማስጠንቀቂያ መነሻነት ጠባቂ አድርጎና ተዘጋጅቶ ነው ሌባውን የሚጠብቀው። እንዲህ በማድረጉም ንብረቱን ከሌባ ያድናል። ክርስቶስ ይህን ምሳሌ ሊጠቀምበት የፈለገው፤ የምጽዓቱን ምልክቶች የሚመለከቱ ሰዎች፤ ዳግም ምጽአቱ ለመቃረቡ ማስጠንቀቂያ የሚኖራቸው መሆኑን ለማስገንዘቢያነት ነበር። ምልክቶቹን የሚመለከቱ ሰዎች፤ የቤቱ ባለቤት የሌባውን መምጣት ነቅቶ እንደጠበቀ ሁሉ፤ እነርሱም ለክርስቶስ ምጽዓት ራሳቸውን ማዘጋጀት አለባቸው። ነቅተን አንጠብቅም ካሉና ማስጠንቀቂያውን ችላ ካሉ፤ ክርስቶስ በምጽዓቱ ጊዜ የሚሰጣቸውን ፍርድ ይቀበሉ ዘንድ ይወሰዳሉ። ይህ ነበር ጠባቂነትንና ዝግጁነትን አስመልክቶ ክርስቶስ በመጀመሪያው ምሳሌ የሰጠው መልስ።

በሁለተኛው ምሳሌው ያተኮረው፤ የምጽዓቱን ምልክቶች የሚመሰክሩ ሰዎች ታማኝነት የሚፈለግባቸው መሆኑን በማስገንዘብ ላይ ነበር (ማቴ. 24:45-51)። ርቆ ከመሄዱ በፊት ለአገልጋዩ መመሪያና ትእዛዝ ስለሰጠ አንድ ጌታ አንሥቶ ተናገረ። አገልጋዩ የታዘዘውን በታማኝነት ማከናወን አለበት። ጌታው ከሄደበት በተመለሰ ጊዜም የአገልጋዩን ታማኝነት ይመረምራል። ታማኝ ሆኖ ከተገኘ፤ ተጨማሪ ኃላፊነት ይሰጠዋል። ስለዚህ፤ ምሳሌው የሚያስተምረው፤ የጌታ ምጽአት ምልክቶች ምስክር የሚሆኑ ሰዎች፤ እርሱ ቢዘገይ እንኳን፤ በመጣ ጊዜ

ታማኞች ሆነው እንዲገኙና ዋጋቸውን ለመቀበል የሚጠብቁ ትጉህ ምስክሮች እንዲሆኑ ነው።

ከላይ የተጠቀሰው አገልጋይ ጌታው በሌለ ጊዜ ቸልተኛ ሊሆን ይችላል ነበር። የተሰጠውን ኃላፊነት ያለ አግባብ ሊጠቀምበት፣ ሌሎቹን አገልጋዮች ሊያጉላላቸውና፣ ባጠቃላይ የተሰጠውን ኃላፊነት በመወጣት ፋንታ፣ ጊዜውን ለራሱ መዝናኛ ሊያውለው ይችላል ነበር። እንዲህ ያለው አገልጋይ የጌታውን መመለሻ ጊዜ ስለማያውቀው ታማኝነት በጎደለው ባሕሪው ይቀጥል ይሆናል። ጌታው በተመለሰና የአገልጋዩን ድርጊት በተረዳ ጊዜ ግን፡- “ከሁለት ይሰነጥቀዋል፣ ዕድሉንም ከግብዘች ጋር ያደርግበታል፤ በዚያ ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት ይሆናል” (ማቴ. 24:51)። ክርስቶስ በዚህ የምሳሌ ክፍል ይገልጥ የነበረው፣ ሰዎች ለተሰጣቸው የመጋቢነት ኃላፊነት ታማኞች ካልሆኑና የጌታን መምጣት የሚጠቁሙ ምልክቶችን ችላ ካሉ፣ በምጽአቱ ጊዜ ከሚመሠረተው መንግሥት የሚገለሉ መሆናቸውን ነው። በነዚህ ሁለት ምሳሌዎች፣ አገልጋዮቹ በፍዳው ዘመን እግዚአብሔርን በመጋቢነት የሚያገለግሉትን እስራኤላውያን ይወክላሉ። ክርስቶስ ሲመጣና ታማኝ የነበሩ ሕዝቦች ወደ መንግሥቱ ሲገቡ፣ ያልታመኑት ይገለላሉ። ከዚህ የምንረዳው፣ ታማኝነት የሚመነጨው በክርስቶስ ካለ እምነት ሲሆን፣ አለመታመን ደግሞ፣ በርሱ ካለማመን የሚመጣ መሆኑን ነው። ስለዚህ ለእስራኤላውያን ከተሰጡት ምልክቶች አንጻር፣ ሕዝቦች የነቁ ጠባቂዎች፣ የተዘጋጁና ታማኞች እንዲሆኑ በጥብቅ ተነግሯቸዋል። የዚህ ምክንያቱ፣ ምልክቶቹ የዳኑትን ካልዳኑት የሚለይ ፈራጅ የሚመጣ መሆኑን የሚያመለክቱ መሆናቸው ነው።

42

አሥሩ ልጃገረዶች*

ማቴዎስ 25: 1-13

መነሻው

ክርስቶስ በደብረ ዘይት ተራራ ሰብከቱ ጥንቃቄ በተሞላበት ቅደም ተከተል ንግግሩን በመቀጠል፥ በዘመኑ ፍጻሜ ለእስራኤል ሕዝብ ስለተወሰነው የእግዚአብሔር ዕቅድ መግለጥ ጀመረ። በማቴዎስ 24: 4-26 ባለው ክፍል የገለጠውም፥ የያዕቆብ መከራ ዘመን ስለሚባለውና ስለ ሰባቱ የፍዳ ዓመታት ነበር (ኤር. 30: 7)። ቀጥሎ የገለጠው ስለ ዳግም ምጽአቱና ስለ እስራኤል ወደ ምድራቸው መሰብሰብ ነው (ቁ. 27-30)። ከዚያ ቀጥሎ የምናገኘው፥ ስለ ክንውኖች ቅደም ተከተል ባስገነዘበበት ክፍል ጣልቃ በማስገባት፥ ተግቶ ስለመጠበቅ፥ ዝግጁና ታማኝ ስለመሆን በምሳሌ የገለጠውን ነው (ቁ. 32-51)። ከዚያም ከርሱ ዳግም ምጽአት ቀጥሎ ማለት፥ በዘመኑ ፍጻሜ ለእስራኤል የተወሰነላትን ዕቅድ በሁለት ምሳሌዎች ገልጧል። ይህም የዳኑትን እስራኤላውያን ካልዳኑት የሚለይ ፍርድ ነው (25: 1-30)። “በዚያን ጊዜ” የሚለው ሐረግ (ቁ. 1)፥ በ24: 31 ላይ ከሰፈረው ቃል ጋር የሚያያዝ ነው።

ችግሩ

ክርስቶስ ከማቴዎስ 24: 50-51 ቀደም ብሎ ባለው ክፍል ሲናገር፥ ያልተዘጋጁ እስራኤላውያንን ከመሢሔ መንግሥት ስለሚያገላቸው ፍርድ ገልጦ ነበር። ከዚህ በኋላ ነው “በምን ምክንያት ነው ሕዝቡ የሚፈረድባቸው?” የሚለው ጥያቄ የተነሣው።

* ይህ ቃል የተገኘው በ1980 ዓ.ም. ከታተመው መጽሐፍ ቅዱስ ነው። በድሮው መጽሐፍ ቅዱስ ግን “ቆነጃጂት” በሚል ተጠቅሷል።

መፍትሔው

የዚህ ጥያቄ መልስ መጀመሪያ የተሰጠው፡ ስለ አሥሩ ልጃገረዶች በተነገረው ምሳሌ ነው (ማቴ. 25፡1-13)። በዚያ ምሳሌ ክርስቶስ የሚናገረው፡ በእስራኤል ሕዝብ ላይ ሊመጣ ስላለው ፍርድ መሆኑ በንባቡ ወይም በአገባቡ መጀመሪያ ላይ ልብ ሊባል ይገባል። በማቴዎስ 24-25 ባደረገው ንግግር ውስጥ ቤተ ክርስቲያን የተጠቀሰችበት ስፍራ የለም። እያስፋፋ ይናገር የነበረው፡ በመጨረሻው ፍርድ ጊዜ በእስራኤል ሕዝብ ላይ የሚደርስባቸውን ነው። ጳውሎስ ቤተ ክርስቲያንን “ንጽሕት ድንግል” (2ኛ ቆሮ. 11፡2) ብሎ ቢጠራትም፡ ስለ ቤተ ክርስቲያን በሚገልጥበት ጊዜ፡ የሚጠቅሰው ተመሳሳይ ቃል፡ ጌታ በተናገረው ምሳሌ ውስጥ ቤተ ክርስቲያንን የሚመለከት ጉዳይ አለ ማለት አይደለም። ክርስቶስ እዚህ ስፍራም ይገልጠው የነበረው፡ የተለመደውን የመካከለኛ ምሥራቃውያንን የጋብቻ ባህል ነበር። በምሳሌው እንደተገለጠው፡ ለሠርጉ ታድመው የነበሩት ሰዎች ዳግመኛ ጥሪ ተላክላቸው፤ የሠርጉ ግብዣ እንደተዘጋጀና በግብዣው ላይ እንዲገኙ የሚጠበቁ መሆኑ ተናገራቸው። መሽራው መሽራይቱን ለመረከብ ከአባቱ ቤት ወደ እጮኛው ቤት አመራ። በባህሉ መሠረት የመሽራይቱ አባት መሽራት ስለሚቀጥለው ሠርጌ ትደሰት ዘንድ ድግስ አሰናድቶ ባልንጀሮቿን ጠርቶላታል። በመሽራቱ ቤት የሚደረገው ፈንጠዝያ ለምን ያህል ጊዜ እንደሚቆይ አይታወቅም። ስለዚህ ለሠርጉ ድግስ የተጠሩት ሰዎች መሽራው ወደ መሽራይቱ እስኪመጣ ድረስ ላልተወሰነ ጊዜ መሽራው ቤት ተሰብስበው ሊጠብቁ ይገባቸዋል።

በምሳሌው የተጠቀሱት አሥር ልጃገረዶች፡ ሰነፎችና ልባሞች ተብለው በሁለት ተከፍለዋል። ሰነፎቹ ለመሽራው መዘግየት ዝግጅት አላደረጉም። ማብሪያዎቻቸው የሚይዙት ጥቂት ዘይት ስለሆነ፡ ያ ባለቀ ጊዜ የሚተካ ዘይት በማሰሮ መያዝ የተለመደ ነበር። ብልሆቹ ልጃገረዶች መሽራው እንደሚዘገይ በመረዳት በማሰሯቸው ተጨማሪ ዘይት ይዘዋል። በመሆኑም መሽራው በዘገየ ጊዜ በመብራታቸው ዘይት ለመጨመርና ሳያቋርጥ እንዲበራ ለማድረግ ችሉ።

ምሽት በሆነ ጊዜ የግብዣውን መጀመር ይጠበቁ የነበሩት ሁሉ መሽራው ሳይነጋ አይመጣም ብለው አመኑ። መሽራው ግን በባህሉ ከተለመደው ተቃራኒ በሆነ አኳኝን ሌሊቱን ተጉዞ፤ ውድቅት ሲሆን ወይም ሌሊት ወደ መንደሩ ተቃረበ። በዚያ ሰዓት ይመጣል ብለው

ያልገመቱት ተጋባዦች ሁሉ ተኝተዋል። ሙሽራው ከመንደሩ መግቢያ ሲደርስ፤ ለሠርጉ ግብዣ የተጠሩት ሁሉ ወጣ ብለው ይቀበሉት ዘንድ መልእክተኛ ላከ። ታዳሚዎቹ ሙሽራውንና ሙሽራይቱን አጅበው የራቱ ግብዣ እስከተዘጋጀበት ስፍራ ድረስ ማምጣት ነበረባቸው። ጊዜው ሌሊት በመሆኑ፤ መብራት ሳይይዝ ሙሽራውን ለመቀበል ማንም ሊወጣ አይቻለውም ነበር። ይህ ሁኔታ ነው በሰነፎቹና በልባዎቹ ልጃገረዶች መካከል ያለውን ልዩነት ግልጥ ያደረገው። ብልሆቹ በመብራቶቻቸው ዘይት ሞልተው ሙሽራውን ለመቀበል ወጡ። ሰነፎቹ ግን መጠባበቂያ ዘይት ስላልነበራቸው ሙሽራውን ሊቀበሉት አልቻሉም። ስለዚህ ከልጃገረዶቹ ግማሾቹ ምናልባት ሙሽራው ቢዘገይ በማለት የተዘጋጁ ሲሆን፤ ግማሾቹ ግን አልተዘጋጁም ነበር።

ያልተዘጋጁት ልጃገረዶች በሠርጉ ድግስ ላይ ይገኙ ዘንድ ሙሽሮቹን ለመቀበል ስለፈለጉ፤ ለመብራታቸው የሚሆን ዘይት ለማግኘት ይጣጣሩ ጀመር። ጊዜው ዘይት ከገበያ ለመግዛት የሚቻልበት አልነበረም። ስለሆነም ምናልባት ሙሽራው ቢዘገይ ብለው ከተዘጋጁት ልጃገረዶች ለመበደር ፈለጉ። ብልሆቹ ልጃገረዶች ግን አንሰጣችሁም አሉ። ይህን ማለታቸው ለሙሽራው ታማኞች መሆናቸው እንጂ ራስ ወዳድ መሆናቸው አልነበረም። ሙሽራውን ለመገናኘትና በግብዣው አዳራሽ ውስጥ የሚደረገው ሥርዓት ተካፋዮች ለመሆን ስለፈለጉ ዘይቱ ያስፈልጋቸዋል። ምሳሌው፡- “ሙሽራው መጣ፤ ተዘጋጅተው የነበሩትም ከእርሱ ጋር ወደ ሠርጉ ገቡ፤ ደጁም ተዘጋ” (ማቴ. 25:10) በማለት ያመለክታል።

ያልተዘጋጁት ልጃገረዶች ነግቶ ከገበያ ዘይት እስኪገዙ ድረስ ከመጠበቅ በቀር ሌላ አማራጭ አልነበራቸውም። በዚህ መሠረት ዘይቱን ከገዙ በኋላ ወደ ግብዣው ስፍራ ሄደው መግባት ይፈቀድላቸው ዘንድ ጠየቁ። ጋባዦ ግን በሩን አልከፍትም አለ።

በፍዳው ዘመን ለእስራኤል ሕዝብ ብርቱ ምስክርነት ቢሰጣቸውም (ማቴ. 24:14)፤ ንጉሡ የሺህ ዓመት ዙፋኑን ለመመሥረት በሚመጣበት ጊዜ፤ ከሕዝቡ ግማሽ ያህሉ ያልተዘጋጁ ሆነው ይገኛሉ። የተዘጋጁት ከተትረፈረፈው ጸጋ ለመካፈል ወደ ንጉሡ ግዛት ይገባሉ። ያልተዘጋጁት ግን ይህ ዕድል ይነፈጋቸዋል። በዚህ አኳኋን ነው በሕይወት ከሚገኙ እስራኤላውያን መካከል የተዘጋጁትንና ያልተዘጋጁትን የመለያ ፍርድ መኖሩን ምሳሌው የሚያስተምረን። ምሳሌው ክርስቶስ ቀደም ሲል “እናንተ ደግሞ ተዘጋጅታችሁ ኑሩ” (ማቴ. 24:44) በማለት የተናገረው ቃል ተጨማሪ ነው።

43

መክሊቶቹ

ማቴዎስ 25: 14-30

መነሻው

ክርስቶስ ይህን ምሳሌ ከመናገሩ ቀደም ሲል ታማኝነትን አስመልክቶ ለአድማጮቹ ትምህርት ሰጥቶ ነበር (ማቴ. 24: 45-51)።

ችግሩ

አሁንም ቢሆን የሚናገረው እርሱ በሚመጣ ጊዜ ታማኝ ሆኖ ስለመገኘት ጉዳይ ነበር። “ታማኞች የማይሆኑት የሚሰጣቸው ፍርድ ምን ይሆናል?” ለሚለው ጥያቄ የሚከተለውን መልስ ሰጠ።

መፍትሔው

የዚህ ጥያቄ መልስ የሚገኘው፥ በብዙ ሁኔታ ከአሥሩ ምናን ምሳሌ ጋር በሚመሳሰለውና ስለ መክሊቶቹ በተነገረው ምሳሌ ውስጥ ነው (ሉቃስ 19: 11-27)። በምሳሌው እንደተገለጠው አሥሩ አገልጋዮች ለእያንዳንዳቸው አንድ ምናን ተሰጥቷቸዋል። እዚህ ላይ ዋናው ትኩረት፥ አገልጋዮቹ እኩል ዕድል የተሰጣቸው መሆኑ ነው። በመክሊቶቹም ምሳሌ ለአገልጋዮቹ ኃላፊነት ተሰጥቷቸው ነበር። ወደ ሌላ አገር የሚሄድ ሰው አገልጋዮቹን ጠርቶ ለአንዱ አምስት፥ ለሌላው ሁለት፥ ለሦስተኛው ደግሞ አንድ መክሊት ሰጣቸው። በዚያ ዘመን አንድ መክሊት በርከት ያለ ገንዘብ ነበር። ስለሆነም ምሳሌው የሚገለጠው እያንዳንዱ አገልጋይ የተጣለበትን ኃላፊነት ነበር። ጌታው መክሊቶቹን ለአገልጋዮቹ ካደለ በኋላ፥ እርሱ በማይኖርበትም ጊዜ ለሚጣልባቸው አደራ ታማኞች እንደሚሆኑ በማመን ተጓዘ። ከጉዞው በተመለሰ ጊዜም፥ በመጋቢነታቸው ስላከናወኑት ተግባር

ያስረዱት ዘንድ ጠራቸው። ሁለቱ አገልጋዮች መክሊታቸውን እጥፍ አድርገውት ስለነበር ታማኞች ሆነው ተገኙ። ጌታቸውም፦ “መልካም፥ አንተ በጎ ታማኝም ባሪያ በጥቂቱ ታምነሃል፤ በብዙ እሾምሃለሁ፤ ወደ ጌታህ ደስታ ግባ” (ማቴ. 25:21፥ 23) በማለት ስለ ታማኝነታቸው ሸለማቸው። ለአገልጋዮቹ የተሰጣቸው ገንዘብ በሌላ ሰው እይታ ብዙ ሆኖ ሳለ፥ በጌታቸው “ጥቂት” መባሉ ያስደንቃል። ሁለቱ አገልጋዮች ኃላፊነታቸውን በታማኝነት ስለተወጡ በጌታቸው ቤት የበለጠ ሹመት ተሰጣቸው። ክርስቶስ ይህን ሲናገር፥ የጌታን መመለስ በትጋት ለሚጠብቁ ሰዎች ታማኝነት የሚሰጠውን ዋጋ ወይም ፋይዳ መግለጡ ነበር። በታማኝነት የሚጠብቁት ወደ መሢሔ መንግሥት መግባት ብቻ ሳይሆን፥ በመንግሥቱ ውስጥ ኃላፊነትም ይሰጣቸዋል።

ክርስቶስ፥ ታማኝ ሆኖ አለመገኘት ውጤቱ ምን እንደሚሆን ለማሳየት ምሳሌውን ቀጠለ። በምሳሌው እንደተናገረው፥ አንድ መክሊት የተሰጠው ሰውዬ የተሰጠውን እንዳለ መለሰ። ጌታውን ከመፍራቱ የተነሣ በተሰጠው መክሊት ምንም አልሠራበትም። በተሰጠው ሠርቶ የጌታውን ንብረት የማስፋፋት መልካም አጋጣሚ ቢኖረውም፥ በዕድሉ ስላልተጠቀመበት ታማኝ አለመሆኑን አረጋገጠ። ስለዚህ ጌታው እንዲህ አለ፦ “አንተ ክፉና ሃኬተኛ ባሪያ፥... መክሊቱን ውሰዱበት፥ አሥር መክሊትም ላለው ስጡት... የማይጠቅመውንም ባሪያ በውጭ ወዳለው ጨለማ አውጡት፤ በዚያ ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት ይሆናል” (ማቴ. 25:26-30)። ታማኝ ያልሆነው አገልጋይ ሽልማት ማጣት ብቻ ሳይሆን፥ ከጌታው ቤት በፍጹም ተወገደ። በዚህ ምሳሌ ክርስቶስ ያስተምር የነበረው፥ የመሢሔ መምጫ መቃረቡን የሚጠቁሙ ምልክቶችን የሚያዩ ሁሉ፥ ራሳቸውን የማዘጋጀትና ታማኝ አገልጋዮች ለመሆናቸው የማረጋገጫ ዕድል እንዳላቸው፥ በዕድሉ ባይጠቀሙበት ግን፥ ክርስቶስ በዳግም ምጽአቱ ከሚያመጣው መንግሥት እንደሚወገዱ ነበር። ስለዚህ ምሳሌው የሚያሳየው የክርስቶስን ዳግም ምጽአት ከሚጠብቁት መካከል ለታማኞቹ የሚሰጣቸውን ሽልማትና፥ የማይታመኑት የሚመጣባቸውን ፍርድ ነው።

44

በጎቹና ፍየሎቹ

ማቴዎስ 25:31-46

መነሻው

ክርስቶስ በተራራው ስብከቱ ይገልጥ የነበረው፤ በመጨረሻው ዘመን በእስራኤል ሕዝብ ዘንድ ስለሚደርሱ ሁኔታዎች ነው። በርሱ ዳግም ምጽአት የሚመሠረተውና ከዳዊት ዙፋን የሆነው መንግሥት በርግጥ የእስራኤል መንግሥት ነው። ይሁንና አሕዛብም (Gentiles) የዚያ መንግሥት ተካፋዮች እንደሚሆኑ ብሎ ዚዳን ግልጥ አድርጓል። (አሕዛብ ሲባል አይሁድ ያልሆነ ማለት ነው።) ለምሳሌ እግዚአብሔር ለአብርሃም እንዲህ ሲል ቃል ገብቶለታል፡- “የምድር ነገዶችም ሁሉ በአንተ ይባረካሉ” (ዘፍጥ. 12:3)። ነቢያትም መሢሐ መንግሥቱን በመሠረተ ጊዜ አሕዛብ ስለሚመጣላቸው በረከት ተናግረዋል (ዘካ. 8:20-23)።

ችግሩ

ከዚህ አኳያ፤ አሕዛብ እንዴት የሺህ ዓመቱ መንግሥት ተካፋዮች ሊሆኑ ይችላሉ? የሚል ጥያቄ አስነሥቶ ነበር።

መፍትሔው

ክርስቶስ በበጎችና በፍየሎች የገለጠው ምሳሌ በርሱ ምጽአት ጊዜ ከእስራኤል ፍርድ ቀጥሎ በሕይወት በሚኖሩት አሕዛብ ላይም ስለሚወርደው ፍርድ ነው። ከአሕዛብ መካከል ወደ ሺሁ መንግሥት የሚገቡትንና እንዳይገቡ የሚታገዱትን ይገልጣል። ክርስቶስ ዳግም ወደ ምድር በሚመጣበት ጊዜ ስለሚኖረው ክብር ገና ከመነሻው ገልጧል። ስለ ራሱ ሲናገር፡- “የሰው ልጅ” (ማቴ. 25:31) ብሏል። ይህ ስም በምድራዊ አገልግሎቱ ወቅት አዘውትሮ ይጠቀምበት የነበረና መጀመሪያ

ከተጠቀሰበት ከዳንኤል 7:13 ጀምሮ የመሢሔ ስም ነው። ክርስቶስ ስለሚቀመጥበትም ዙፋን፣ ማለትም ከዳዊት ትውልድ እንደመሆኑ ወደፊት ስለሚገዛበት የዳዊት መንግሥታዊ ዙፋን ተናግሯል (2ኛ ሳሙ. 7:16፤ ሉቃስ 1:32-33)። ይህ ክብር ጴጥሮስ፣ ያዕቆብና ዮሐንስ በመለወጥ ተራራ ላይ የተመለከቱትና በክርስቶስ ዳግም ምጽአት ጊዜ የሚገለጠው ክብር ቅድመ ትእይንት ሲሆን፣ ያን ጊዜ (ማቴ. 17:1-2) ዓለምም የሚያየው ይሆናል። ክርስቶስ ሲመጣ አሕዛብን ሁሉ እፊቱ ይሰበስባቸዋል (ማቴ. 4:15፤ 10:5 እና ቀጣዮቹ ቁጥሮች)። አሕዛብ ለፍርድ የሚሰበሰቡት እንደ ሕዝብ ሳይሆን፣ በግል ነው። ይህ የምሳሌ ክፍል እስራኤልንም ሆነ “አሕዛብን ሁሉ” (ቁ. 32) የተፈረደባቸው እንደሆኑ አድርጎ ነው የሚመለከታቸው። ስለዚህ ማንም ቢሆን ከሺህ ዓመታቱ መንግሥት ምሥረታ ቀደም ሲል ካለው ፍርድ ሊያመልጥ አይችልም። እረኛ በጎችን ከፍየሎች እንደሚለይ፣ ክርስቶስም በፍርድ ጊዜ እፊቱ የሚቀርቡትን ሁሉ ሁለት ላይ ይከፍላቸዋል። “በጎቹን በቀኝ፣ ፍየሎችንም በግራ ያቆማቸዋል” (ቁ. 33)።

ያን ጊዜ ፈራጅ የሚሆነው ዳኛ፣ “ንጉሥ” (ቁ. 34) ተብሏል። ይህ የሚያመለክተው፣ ገዥው ወይም ንጉሡ ዳኛም የሚሆን መሆኑን ነው። ንጉሡ በስተቀኝ ያሉትን፣ “የአባቲ ብሩካን” ካላቸው በኋላ፡- “ዓለም ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ የተዘጋጀላችሁን መንግሥት ውረሱ” ይላቸዋል። እነዚህ ብሩካን የንጉሡ መንግሥት በረከት ተካፋዮች ይሆናሉ። ወደ መንግሥቱ የመግቢያ ጥሪ መሠረቱ ወይም መነሻ እንዲህ ተብሏል፡- “ተርቤ አብልታችሁኛልና፣ ተጠምቼ አጠጥታችሁኛልና፣ እንግዳ ሆኜ ተቀብላችሁኛልና፣ ታርዜ አልብላችሁኛልና፣ ታምሜ ጠይቃችሁኛልና ታስሬ ወደ እኔ መጥታችኋልና” (ቁ. 35-36)። እነዚህ ወደ መንግሥቱ የተጠሩ ሰዎች ግን ጌታን ከዚያ ቀደም ያላዩት እንደመሆናቸው የተጠቀሰውን በጎ ነገር መቼ አደረግንና ይላሉ።

እርሱም፣ “እውነት እላችኋለሁ፣ ከሁሉ ከሚያንሱ ከእነዚህ ወንድሞቹ ለአንዱ እንኳ ስላደረጋችሁት ለእኔ አደረጋችሁት” ይላቸዋል (ቁ. 40)። በዚሁ ቁጥር 40 ላይ ክርስቶስ ሲገልጥ በዙፋኑ ላይ በሚሆን ጊዜ፡- “እነዚህ ወንድሞቹ” ስለሚላቸው ሦስተኛ ወገኖች ይጠቅሳል። እነዚህን ወንድሞች ለመግለጥ የተለያዩ ማብራሪያዎች ተሰጥተዋል። አንዳንዶች በእስራኤላውያን ላይ የሚሰጠው ፍርድ ቀደም ብሎ የሚፈጸም ስለሚሆን፣ እንዲሁም ታማኞችና ብልሆች ወደ ክርስቶስ መንግሥት

ስለሚገቡ፤ ወንድሞች ተብለው የሚጠሩት በክርስቶስ ያመኑ እስራኤላውያን ናቸው ይላሉ። ሌሎቹ ደግሞ እግዚአብሔር አገልጋዮቹ ይሆኑ ዘንድ ከእስራኤል ነገድ 144,000 ሰዎችን ያትማል (ራእይ 7:1-8)። እነዚህም በክርስቶስ ደም አማካይነት በጸጋ የሚገኘውን የወንጌል የምሥራች ያውጃሉ (ራእይ 7:14)። ይህ የሚሆነው፤ በፍጻሜ ዘመን ነው። በዚህ ገለጣ መሠረት እነዚህ ምስክሮች በማቴዎስ 25:40 የተጠቀሱትን “ወንድሞች” የሚወክሉ ናቸው ተብሎ ታስቧል። ምናልባት ሁለተኛው ገለጣ ከሁሉ የተሻለ ይሆናል። እነዚህ አገልጋዮች እስራኤላውያንን የማጥፋት ፍላጎት ያለው አውሬ (ራእይ 13:7) በሚነግሥበት ጊዜ የሚያገለግሉ ስለሚሆኑ (ራእይ 13:1-2)፤ የአውሬው ጥላቻ ተጠቂዎች ይሆናሉ። ለሥልጣኑ አንገዛም ስለሚሉም፤ ብዙዎቹ ይራባሉ፤ ይጠማሉ፤ ይታረዛሉ፤ የክርስቶስ ከመሆናቸው የተነሣ ይታሰራሉ። ያን ጊዜ የእግዚአብሔርን ቃል የሚሰሙና የሚያምኑ፤ መከራ ቢደርስባቸውም፤ በእምነታቸው የሚጸኑ ይኖራሉ። እነዚህ “ወንድሞች” አውሬው ለመግደል የሚያሳድዳቸውን ሰዎች፤ ይመግባሉ፤ ያለብሳሉ፤ ያስጠንቅቃል። በመልእክቱ ስለሚያምኑ መልእክተኞችን ይረዷቸዋል። ክርስቶስ፤ እነዚህ መልእክተኞቹን የረዱ ሰዎች ያን እርዳታ ለርሱም እንዳደረጉት ሊቆጥረው ይችላል። አንድ ሰው ይህን ክፍል ድንገት አንብቦ፤ እነዚህ ሰዎች በመልካም ሥራቸው ወደ ክርስቶስ መንግሥት ይገባሉ ከሚል ድምዳሜ ይደርስ ይሆናል። ቃሉ በትኩረት ሲመረመር ግን የእምነት መመሪያን ተፈጻሚነት ነው የሚያመለክተው። ሰዎቹ ወደ ክርስቶስ መንግሥት የሚገቡት ከመልካም ሥራቸው የተነሣ አይደለም። ወደ መንግሥቱ የመግባት መሠረት የሆነውን እምነታቸውን ነው ሥራቸው የሚገልጠው። የሚፈጸመው ነገር የሚያመለክተው፤ ያዕቆብ፡- “ወንድሞቼ ሆይ፤ እምነት አለኝ የሚል፤ ሥራ ግን የሌለው ሰው ቢኖር ምን ይጠቅመዋል? እምነቱስ ሊያድነው ይችላልን? ወንድም ወይም እሳት ራቂታቸውን ቢሆኑ የዕለት ምግብንም ቢያጡ፤ ከእናንተ አንዱም፡- በደህና ሂዱ፤ እሳት ሙቁ፤ ጥገቡም ቢላቸው ለሰውነት ግን የሚያስፈልጉትን ባትሰጡአቸው ምን ይጠቅማቸዋል? እንደዚሁም ሥራ የሌለው እምነት ቢኖር በራሱ የሞተ ነው” (ያዕ. 2:14-17) ባለ ጊዜ በአእምሮው የነበረ አሳብን ያመለክታል።

ከዚህ በኋላ ንጉሡ በስተግራው የቆሙትን እንዲህ ይላቸዋል፡- “እናንተ ርጉማን፤ ለሰይጣንና ለመልእክቱ ወደተዘጋጀ ወደዘላለም እሳት

ከእኔ ሂዱ” (ማቴ. 25:41)። እንደ ፍየል የተለዩት ሰዎች በዚህ አኳኋን ከክርስቶስ መንግሥት ይታገዳሉ። ንጉሡም እንዲህ ይላቸዋል፡- “ተርቤ አላበላችሁኝምና፤ ተጠምቼ አላጠጣችሁኝምና፤ እንግዳ ሆኜ አልተቀበላችሁኝምና፤ ታርገፍ አላለበሳችሁኝምና፤ ታምሜ፤ ታስሬም አልጠየቃችሁኝምና” (ቁ. 42-43)። የተፈረደባቸውም እነዚህን መልካም ነገሮች ለክርስቶስ ለማድረግ አጋጣሚው ወይም ዕድሉ እንዳልነበራቸው በመግለጥ ፍርዱ ትክክል አይደለም ይላሉ። እርሱ ግን እንዲህ ይላቸዋል፡- “እውነት እላችኋለሁ፡ ከሁሉ ከሚያንሱ ከእነዚህ ለአንዱ (የክርስቶስ ወንድሞች ከሆኑት መካከል) ስላላደረጋችሁት ለእኔ ደግሞ አላደረጋችሁትም” (ቁ. 45)። እነዚህ በፍየሎች የተመሰሉት፤ በበጎች እንደተመሰሉት ሁሉ የመልእክተኞችን ቃል ሰምተዋል። ነገር ግን የአውሬውን ቁጣ ከመፍራታቸው የተነሣ ከመልእክተኞቹ ለመተባበር አልፈቀዱም፤ የመልእክተኞቹን ቃልም አልተቀበሉም። እምነት የሸኾ መሆናቸውን በተግባር የለሽ ሁኔታቸው ስለገለጡ ንጉሡ እንዲህ ይላል፡- “እነዚያም ወደ ዘላለም ቅጣት፤ ጸድቃን ግን ወደ ዘላለም ሕይወት ይሄዳሉ” (ቁ. 46)።

በዚህ ምሳሌ ክርስቶስ ይገልጥ የነበረው፤ በርሱ ዳግም ምጽአት ጊዜ በሕይወት በሚኖሩት እስራኤላውያን ላይ ፍርድ ከሰጠ በኋላ፤ እንደ ንጉሥነቱ በአሕዛብ ላይም የሚፈርድ መሆኑን ነው። እምነታቸውን በሥራ የገለጡት ወደ መንግሥቱ ይገባሉ፤ ያን የማይደርጉትን ግን ከምድራዊው የሺህ ዓመት መንግሥቱ ያገላቸዋል። ማንም ቢሆን፤ አይሁድም ሆነ አሕዛብ፤ በክርስቶስ አምኖ ካልዳነ ወደ መሢሔ መንግሥት አይገባም። የሚመሠረተው መንግሥት፤ ንጉሡ ማለት ክርስቶስ፤ በመጀመሪያ ምጽአቱ ወቅት የሰጣቸውን ደኅንነት የተቀበሉ ብቻ የሚገቡበት ይሆናል።

45

በምሳሌዎቹ የተጠቀሰው መንግሥት ትምህርተ-ሃይማኖት ትርጓሜ

ደቀ መዛሙርቱ “ስለ ምን በምሳሌ ትናገራለህ?” (ማቴ. 13: 10) ብለው ላቀረቡለት ጥያቄ ክርስቶስ የሰጠው መልስ፡- “ለእናንተ የመንግሥተ ሰማያትን ምሥጢር ማወቅ ተሰጥቶአችኋል” (ቁ. 11) የሚል ነበር። በዚህ አኳኋን ነበር ክርስቶስ ምሳሌዎቹ፤ እግዚአብሔር ለመለኮታዊው መንግሥት ያለውን ፕሮግራም ለመግለጥ የታቀዱ መሆናቸውን የገለጠው። ምሳሌዎቹንም ብዙ ጊዜ፡- “መንግሥተ ሰማያት በ...ትመሰላለች” (13: 24፤ 31፤ 33፤ 44፤ 45፤ 47፤ 18: 23፤ 20: 1፤ 22: 2፤ 25: 1) በሚል አባባል ያስተዋውቅ ነበር። በእያንዳንዱ ምሳሌ በመጠቀምም፤ መለኮታዊውን መንግሥት በተመለከተ የተለያዩ እውነቶችን ገልጧል። ስለ መንግሥቱ ያለውን ትምህርተ-ሃይማኖት አስመልክቶ በዚህ ክፍል ያለውን የክርስቶስ ትምህርት ሰፋ ለማድረግ ምሳሌዎቹን በየአርእስቱ ማስቀመጡ ጠቃሚ ይሆናል።

የመንግሥቱ ስጦታ

የክርስቶስ ስጦታ ልዩ ሁኔታ

ከቃል ኪዳኖችና ከነቢያት ተስፋ የተነሣ፤ የእስራኤል ሕዝብ የዳዊት ልጅ የሚነግሥበትን መንግሥት ይጠብቁ ነበር። የሚያውቁትን ሕዝብ የሚይዝና ሰብአዊውን አገዛዝ የመሰለ መንግሥት ነበር የጠበቁት። ያም ሆኖ ከፈረሳውያን የተሳሳተ ትምህርት ሳቢያ፤ በመንግሥቱ ውስጥ ያሉ አድርገው ነበር ራሳቸውን የቆጠሩት። ክርስቶስ ስለ አሮጌ ልብስና ያረጀ አቁማዳ (ሉቃስ 5: 36-39) ሲናገር፤ የርሱ አመጣጥ በፈረሳውያን ትምህርት

ወይም እምነት ላይ መንግሥቱን ሊመሠረት እንዳልሆነ ገልጧል። የፈሪሳውያንን ትምህርት ጠብቆ በማቆየት ቃል ኪዳንን ከፍጻሜ ሊያደርስ አይችልም ነበር። አመጣጡ ለዚህ ሳይሆን፤ በጊዜው ስለ መንግሥት ከሚታወቀው ፅንሰ-አሳብ ጋር ምንም ግንኙነት የሌለውን አዲስና ልዩ መንግሥት ለመመሥረት ነበር።

መልካሙ እረኛ ክርስቶስ

ክርስቶስ መሢሐዊ ተግባሩን እንዳያከናውን በመከልከሉና የመሢሕነቱ ጉዳይም ውዝግብ ስለገጠመው፤ ስለ እረኛና ስለ በጎቹ ምሳሌ ተናገረ (ዮሐ. 10፡1-18)። አመጣጡ ነቢያት በተነበዩት አኳኋን መሆኑንና እውነተኛ መሢሕ መሆኑንም ለማረጋገጥ ፈለገ። ይህንን ሕዝቡ ባይቀበሉትም፤ በርግጥ የርሱ በመሆናቸው ሊያውቁት ለሚችሉትና የመንግሥቱ ተከፋዮች ለሆኑት ሕዝቡ ገለጠላቸው። የርሱ የሆኑትን ከፈሪሳዊነት እግር ብረት አውጥቶ፤ የመንግሥቱ መገለጫ ወደሆነው ነጻነት ያመጣቸው ነበር።

ኃጥአን ወደ መንግሥቱ እንዲገቡ ስለመጋበዛቸው

ፈሪሳውያን ስለ እግዚአብሔር ባሕርይ ወይም ማንነት ያላቸው ግንዛቤ የተጣመመና የተሳሳተ ነበር። እግዚአብሔር ቅዱስ መሆኑን ከተገነዘቡ በኋላ፤ ከዚህ ባሕርይው የተነሣ ኃጢአተኞችን ወደ መንግሥቱ አያስገባም ከሚል ድምዳሜ ላይ ደረሱ። የአንድ ሰው የሕይወት ዓላማ፤ ወደ መንግሥቱ ይገባ ዘንድ በቂ የጽድቅ ሥራ መሥራት መሆን አለበት አሉ። እግዚአብሔር ኃጢአተኛን ስለሚጠላ በሞቱ ደስ ይሰኛል፤ ምክንያቱም በሞት አማካይነት ለዘላለም ከፊቱ ይወገድለታል ብለውም አሰቡ።

ጌታችን እነዚህን የተሳሳቱ ትምህርቶች ለማረም ሲል፤ ሦስቱን ምሳሌዎች፤ ማለት የጠፋ በጉን ስለሚፈልገው እረኛ፤ መሐለቋን ስለምትፈልገው የቤት እመቤት እና ኮብላይ ልጁን ስለተቀበለ አባት አስተማረ (ሉቃስ 15፡1-32)። ስለጠፋው በግና መሐለቅ በሚተርከው ምሳሌ ትኩረት የሰጠው፤ የጠፋው ነገር እስኪገኝ ድረስ ባለ ሀብቶቹ ባደርጉት ትጋት የተሞላበት ፍለጋ ላይ ነው። ከዚህ በኋላ የጠፋው ነገር በተገኘ ጊዜ ባለ ሀብቶቹ የሚሰማቸውን ደስታ ጠበቅ አድርጎ ገለጠው። በሦስተኛው ምሳሌ ትኩረት የሰጠበት ጉዳይ የአባትየው ርኅራኄ ነው።

ምንም እንኳን አባካኙ ልጅ የማይገባው ቢሆን፤ አባትየው የልጁን መመለስ በጉጉት ይጠብቅ ነበር። ያ ብቻ አይደለም! የልጅነት ሥልጣኑን እንደገና ሊሰጠው ልብስ፤ ቀለበት፤ ጫማ አዘጋጀለት። በልጁ መመለስ የተሰማውን ደስታ የሚገልጥበት ግብዣም አዘጋጀ። እንግዲህ ክርስቶስ እነዚህን ምሳሌዎች የተናገረው፤ ማንኛውም ኃጢአተኛ ክርስቶስ በሚሰጠው ጸጋ እንዲጠቀምና እርሱ እንደ መሢሕነቱ ባዘጋጀለት መሠረትም ወደ መንግሥቱ እንዲገባ አበክሮ ለማስገንዘብ ነበር።

ስለ እምቢተኝነት የተሰጠ ማስጠንቀቂያ

የእስራኤል ሕዝብ ሃይማኖታዊ ጉዳዮችን በተመለከተ የፈሪሳውያንን አመራር ፈለገ። ይህ ብቻም አይደል፤ ፈሪሳውያን እንደ እረኞች ስለተቆጠሩ የነሱን አመራር የመቀበል ግዴታ ተሰማው። ክርስቶስ ዕውር ዕውርን ስለመምራቱ በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 6፡39)፤ እርሱን ያለመቀበል አዝማሚያ ያሳዩ የነበሩትን ፈሪሳውያን መከተሉ የሚያመጣውን ጉዳት ይገልጥ ነበር። ሕዝቡ በመንፈስ ዕውሮች የሆኑ መሪዎቻቸውን ቢከተሉ ይጠፋሉ። ስለዚህ፤ ይህ ምሳሌ ክርስቶስ በሕዝቡ መሪዎች ዘንድ ተቀባይነት እንዳጣ ሁሉ፤ ሕዝቡም የማይቀበለው መሆኑን አስገንዘበ።

መንግሥቱን ማስታወቅ

ክርስቶስ ለልጁ ሠርግ ስለደገሰ ንጉሥ በተናገረው ምሳሌ (ማቴ. 22፡1-14)፤ የእስራኤል ሕዝብ ወደ ቃል ኪዳን መንግሥት ይገባ ዘንድ ጥሪ የተደረገለት መሆኑን አመለከተ። የመጀመሪያው የሠርግ ማስታወቂያ ወይም ጥሪ ገና በመተጫጨቱ ወቅት የተላከው ለሙሽራው ባልንጀሮች ነበር። ይህ ከተደረገ አንድ ዓመት ያህል ስለሆነው የጋብቻው መከናወኛ ጊዜ ተቃርቧል። በባህሉ መሠረት በመተጫጨቱ ጊዜ ተጠርተው የነበሩት ታዳሚዎች፤ በሠርጉ ድግስ ላይ እንዲገኙና የሙሽራውንም ደስታ እንዲካፈሉ ዳግመኛ ተጠሩ። ሁለተኛው ጥሪ የሠርጉን መቃረብ ያመለክታል። ክርስቶስ የገለጠውን የሠርግ ድግስ፤ የሺህ ዓመት መንግሥቱ ምሳሌ አድርጎ ስለተጠቀመበት፤ ምሳሌው የሚያስተምረው የመንግሥቱን ስጦታ እንደሆነ እናውቃለን። ይሁን እንጂ የተጠሩት ሁሉ በግብዣው ላይ ለመገኘት ፈቃደኞች አልነበሩም። ስለሆነም ጥሪው ለሁለተኛ፤ ከዚያም አልፎ ለሦስተኛ ጊዜ ተላለፈ። ይህ የሆነው የግብዣው አዳራሽ በተጋባዦች

ይሞላ ዘንድ ነበር። የቃል ኪዳን መንግሥት ለዚያ ትውልድ በመሰጠት ላይ እንደነበር ግልጽ ነው። ኢየሱስ ታላቅ የእራት ግብዣ ስላዘጋጀው ሰውዬ በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 14:16-24)፣ ያስተማረውም እውነት ይህንን ይመስል ነበር። በምሳሌው የተጠቀሱት ተጋባዦች ቀደም ሲል ጥሪ የደረሳቸውና በኋላም ግብዣው በተዘጋጀ ጊዜ፣ ዳግም የተጠሩ ነበሩ።

በመንግሥቱ ስጦታ ምክንያት የተሰጠ ጥሪ

ክርስቶስ በመንግሥቱ ስጦታ መሠረት የሚከተለውን ጥሪ አቀረበ፡- “በጠበበው መንገድ ግቡ፤ ወደ ጥፋት የሚወስደው ደጅ ሰፊ፣ መንገዱም ትልቅ ነውና፣ ወደ እርሱም የሚገቡ ብዙዎች ናቸው፤ ወደ ሕይወት የሚወስደው ደጅ የጠበበ፣ መንገዱም የቀጠነ ነውና፣ የሚያገኙትም ጥቂቶች ናቸው” (ማቴ. 7:13-14)። ክርስቶስ ከዚህ በመቀጠል ያን ጊዜ ያቀረበውን ጥሪ አለመቀበል የሚያስከትለውን አደጋ በማስመልከት ማስጠንቀቂያ ተናገረ። ስለ ብልሁና ሰነፉ ቤተ ሠሪዎች በተናገረው ምሳሌም (ቁ. 24-27)፣ አንድ ሰው ቤቱን ስለሚሠራበት ዓለት ተናግሯል። እንዲህ ባለው ጠንካራ መሠረት ላይ የተሠራ ቤት ፈተናን ሁሉ ይቋቋማል። ክርስቶስ የፈረሳውያንን ትምህርት በአሸዋ መስሉታል። አንድ ሰው ቤቱን በአሸዋ ላይ ቢመሠርት፣ ማዕበል በመጣ ጊዜ ቤቱ ይፈርሳል። እንግዲህ ያ ክርስቶስ ያናገረው የነበረ ሕዝብ አንድ ውሳኔ ማድረግ ግዴታው ሆኖ ነበር። በአንድ በኩል የክርስቶስን ቃል ቢቀበሉና ቢያምኑበት፣ በርሱ በኩል ወደ መንግሥቱ ይገባሉ። በሌላ በኩል ቃሉን አንቀበልም ቢሉና የፈረሳውያንን ትምህርት ቢከተሉ፣ ከመንግሥቱ ይገለላሉ። ስለዚህ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የመግቢያው ጥሪ፣ በክርስቶስ እንጂ፣ በሌላ በማንም በኩል እንዳይሞክር ከሚያስገነዝብ ማስጠንቀቂያ ጋር የተጣመረ ነበር።

ስጦታውን አለመቀበል

ክርስቶስ ሕዝቡ ጥሪውን ወይም ስጦታውን እንደማይቀበሉት በብዙ ምሳሌዎቹ አመልክቶ ነበር። ራሱን እንዲፈውስ ስለተነገረው ሐኪም በተጠቀሰው ምሳሌ (ሉቃስ 4:23) መሠረት፣ ክርስቶስ የሕዝቡን አለማመን ተገንዝቧል። በገለጠው መሠረት እውነተኛ መሢሕክነቱን እንዲያረጋግጥ ሕዝቡ ይጠይቁት ነበር። ወደማይፈውስ ሐኪም ማንም አይሄድም። የሰዎቹ ጥያቄ የሚያመለክተው፣ ክርስቶስን እንደ ኃጢአተኛ ስላዩት፣ ደኅንነትን

ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የመግቢያ ቅድመ ሁኔታ አድርጎ ከማቅረቡ በፊት፤ የራሱን ኃጢአት ማስወገድ አለበት ብለው ማመናቸውን ነው።

የሠርጉ ድግስ ምሳሌ (ማቴ. 22፡1-14)፤ የእግዚአብሔርን መንግሥት ጥሪ ማጉላት ብቻ ሳይሆን፤ ታዳሚዎቹ ለደረሳቸው ጥሪ የወሰዱትን እርምጃም ያመለክታል። ሰዎቹ በግል ጉዳያቸው የተጠመዱ ስለነበሩ፤ በጥሪው ምክንያት ከጉዳያቸው ሊቀሩ አልፈለጉም። በተመሳሳይ ሁኔታ ስለ ታላቁ የራት ግብዣ በተነገረ ምሳሌ (ሉቃስ 14፡16-24)፤ ተጠሪዎቹ “በአንድነት ያመካኙ ጀመር” (ቁ. 18)። በነዚህ ምሳሌዎች መሠረት ጥሪዎች ተጠሪዎች ዘንድ ደርሰዋል። ተጠሪዎቹም ጥሪውን ከተገነዘቡ በኋላ ግብዣውን ላለመቀበል ወሰኑ።

4505 መንግሥቱ ተቀባይነት ማጣቱ በወይኑ አትክልት ባለቤት ምሳሌ (ማቴ. 21፡33-44)፤ በተጨማሪ ተገልጧል። ባለቤቱ፤ ከወይን አትክልቱ የሚያገኘውን ምርት በመገመት ፍሬውን ይሰበስቡ ዘንድ አገልጋዮቹን ላከ። ገበሬዎቹ ግን፤ አገልጋዮቹን ደበደቧቸው፤ ወገሯቸው፤ ገደሏቸው። ይህ ምሳሌ ባለፉት ዘመናት የዳዊትን መንግሥት አስመልክቶ ከነበረው ትንቢት አንጻር፤ ለንስሐ ይጠሩ ስለነበሩት ነቢያት ሕዝቡ የነበረውን አመለካከት ወይም አስተሳሰብ ገልጧል። በምሳሌው የተጠቀሰው ባለ ርስት፤ ምርቱን ይሰበስብለት ዘንድ በመጨረሻ ልጁን ላከ፤ ገበሬዎቹ ግን ገደሉት። ይህም በበኩሉ መሢሐ ያቀርብ ለነበረው የመንግሥት ጥሪ ሕዝቡ ይሰጥ የነበረውን መልስ ያመለክታል።

የመንግሥቱ መተላለፍ

ለዳዊት ቤት የተሰጠው የዘላለም ቃል ኪዳን፤ ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ የሚፈጸምና እግዚአብሔር ለእስራኤል ሕዝብ የሰጣቸው ነበር። እግዚአብሔር ለአብርሃም ከሰጠው የተስፋ ቃል ኪዳናት (ዘፍጥ. 12፡1-3፤ 13፡14-17፤ 15፡18-20፤ 17፡4-8) ውስጥ፤ የአብርሃም ዘር ከእግዚአብሔር በተሰጠው ርስት ለዘላለም እንደሚኖር ተነግሮ ነበር። ለዳዊት ለሰጠው ቃል ኪዳን ደግሞ (2ኛ ሳሙ. 7፡16)፤ ከዳዊት ዘር የሆነ ንጉሥ በዙፋኑ ላይ እንደሚቀመጥና እንደሚገዛ ተስፋ ሰጥቶ ነበር። ይህ ቃል-ኪዳናዊ ፕሮግራም ለእስራኤል የተሰጠ ቢሆንም፤ ሕዝቡ አልተቀበለውም። ቃል-ኪዳናቱ ዘላለማዊ፤ ቅድመ ሁኔታ የሌላቸውና የማይሻሩ በመሆናቸው፤ ከዳዊት ዘር የሆነው የመንግሥት ፕሮግራም አይሰረዝም። ይሁን እንጂ ይተላለፋል። ክርስቶስ ስለ አሥሩ ምናኖች ምሳሌ የተናገረው (ሉቃስ

19:11-27)፥ የመንግሥቱ ስጦታ ከሕዝቡ በመወሰድ ላይ መሆኑንና፥ ከዳዊት ቤት የሆነው መለኮታዊ መንግሥትም መተላለፉን ለማስተማር ነበር። ጌታ “ለራሱ መንግሥትን ይዞ ሊመለስ ወደ ሩቅ አገር” ስለሄደ (ቁ. 12) መኮንን ተናገረ። ሰውየው የመኳንንት ትውልድ በመሆኑ፥ የማስተዳደር ወይም የመንግሥ መብት ነበረው። የርሱ ከግዛቱ መራቅ ሥልጣኑን አያሳጣውም። ከጉዞው ሲመለስ በመብቶቹ ይጠቀምባቸዋል። በዚህ አኳኋን ነበር ክርስቶስ የእስራኤል እንደ መሢሕ አልቀበልም ማለት ወይም የእርሱ በስፍራው አለመኖር ሥልጣኑን የማያሳጣው መሆኑን ያረጋገጠው። በሥልጣኑ ሊገዛ በራሱ ጊዜ ይመለሳል።

ክርስቶስ ይህንኑ እውነት ስለ በር ጠባቂው በተናገረው ምሳሌ (ማር. 13:34-37) አመልክቶታል። የተናገረው ከግዛቱና ከንብረቱ ለረጅም ጊዜ ስለሚለይ ሰው ነው። ይህ የምሳሌ ክፍል የሚያሳውቅ፥ ክርስቶስ መንግሥቱን ማስተላለፉንና በዳግም ምጽአቱ ወቅት መንግሥቱ ከሚመሠረትበት ስፍራ ለጊዜው መለየቱን ነው።

ይህንኑ እውነት የወይን አትክልት ስለተከለው ሰው በተናገረው ምሳሌ (ማቴ. 21:33-44) አስተምሮታል። በምሳሌው የተጠቀሱት ገበሬዎች ለባለርስቱ የሚሰጡት ፍሬ ባለማምረታቸው፥ ባለ ሀብቱ የአትክልቱን ስፍራ ከነርሱ ወስዶ፥ ለሌሎች ገበሬዎች ሊሰጠው ወሰነ። ክርስቶስ ይህን የምሳሌ ክፍል እንዲህ በማለት ተርጉሞታል፡- “የእግዚአብሔር መንግሥት ከእናንተ ትወስዳለች፤ ፍሬዋንም ለሚያደርግ ሕዝብ ትሰጣለች” (ቁ. 43)። መንግሥቱ የሚሰጠው፥ ባንድ በኩል ባሁኑ ጊዜ እግዚአብሔር ሥራውን ለሚያከናውንባቸው አሕዛብ ነው፤ በሌላ ወገን ደግሞ የፍዳው ዘመን መንግሥት ወገን ለሚሆኑት የእስራኤል ሕዝብ ትውልድ ነው የሚል የተለየ አመለካከት ወይም አስተያየት በተለያዩ ተገታኞች ዘንድ ቢኖርም፥ ትምህርቱ ግን አንድ ነው። የክርስቶስ ማዕከላዊ አስተምህሮ፥ መንግሥቱ እስከተወሰነለት ጊዜ ድረስ የሚተላለፍ መሆኑን ያስገነዝባል።

ያ ትውልድ መሢሔን አልቀበልም በማለቱ የሚጠብቀው ፍርድ

ክርስቶስ በተናገራቸው ብዙ ምሳሌዎች፥ ያ ትውልድ እርሱን አልቀበልም በማለቱ ስለሚጠብቀው ፍርድ ገልጧል። ስለ ወይኑ አትክልት ባለቤት በተናገረው ምሳሌ (ማቴ. 21:33-34)፥ ራሱን ግንቦኞች በናቁት

ድንጋይ ከመሰለ በኋላ (ቁ. 42) “ድንጋዩ ግን የሚወድቅበትን ሁሉ ይፈጠዋል” (ቁ. 44)፤ በማለት አስታውቋል። በዚህ ሁኔታ ነው ራሱን በጥፋተኞች ላይ የሚፈርድ ዳኛ አድርጎ ያመለከተው። ተጠርጎና አጊጦ ስለሚገኘው ቤት በተናገረው ምሳሌ (ማቴ. 12፡43-45)፤ ሕዝቡ በመጥምቁ ዮሐንስ ትምህርት አማካይነት የጸዳ ወይም የተስተካከለ መሆኑን አመልክቷል። ይሁን እንጂ ያ መጽዳት ዘላቂ አልነበረም። ቤቱን ለቆ የነበረው ርኩስ መንፈስ፤ ከርሱ የከፉ ሰባት መናፍስትን አምጥቷል። እነርሱም ተጠርጎ በነበረው ቤት ውስጥ ገቡበት። ክርስቶስም፡- “ለዚያም ሰው ከፊተኛው ይልቅ የኋለኛው ይብስበታል” (ቁ. 45) ብሏል። ይህን በማለትም የሕዝቡ ሁኔታ፤ መጥምቁ ዮሐንስ በንስሐ የማንጻት አገልግሎቱን ከመጀመሩ በፊት ከነበረው ዝቅ ያለ መሆኑን አመልክቷል። ይህም የሕዝቡ ዓመፅ ወይም እርሱን አንቀበልም የማለታቸው ውጤት ነበር። “ለዚህ ክፉ ትውልድ ደግሞ እንዲሁ ይሆንበታል” (ቁ. 45) ብሏል ክርስቶስ። ይህን ሲናገር፤ ልክ መናፍስት ወጥተው የተመለሱበት ሰው ሁኔታ ከመጀመሪያው የከፋ እንደሆነ ሁሉ፤ የእስራኤልም ሁኔታ እንዲሁ ይሆናል ማለቱ ነበር። ምሳሌው የሚያሳየው፤ ሕዝቡ የተለገሳቸውን ጸጋ ተቀብለው ቢሆን ኖሮ፤ ፍርድ ይወገድላቸው እንደነበር ሲሆን፤ ጸጋውን አንቀበልም በማለታቸው ግን ፍርዱ የማይቀር መሆኑን ነው።

የመንግሥቱ አዲስ ቅርፅ

በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት ለዚያ ትውልድ ተሰጥቶ የነበረውና፤ የዳዊት ዙፋን መልክ የነበረው መለኮታዊ መንግሥት ተቀባይነት አጥቷል። ከዚህም የተነሣ ክርስቶስ በዚያ ትውልድ ላይ ፈረደ፤ መንግሥቱም ተላለፈ። ይሁን እንጂ፤ መንግሥቱ ቅድመ ሁኔታ በሌለው ዘላለማዊ ቃል ኪዳን ላይ የተመሠረተ በመሆኑ ላልተወሰነ ጊዜ ተላለፈ እንጂ አልተሻረም። ክርስቶስ የመለኮታዊውን መንግሥት ቅርፅ ወይም ሁኔታ በምሳሌ መግለጡን መረጠ። ይህ መንግሥት፤ እግዚአብሔር ባለንበት ዘመንም ቢሆን ልዑል ሥልጣኑን የሚገልጥበት ነው። ቀደም ሲል እንደተገለጠው፤ ምሳሌዎቹ ለሚያምኑት እውነትን ለመግለጥና ከማያምኑት ለመሠወር የታቀዱ ናቸው። በመግቢያው ላይ “ክርስቶስ በምሳሌዎች የተጠቀመበት ዘዴ” በሚል ርእስ ሥር የቀረበውን ከዚህ ጋር ያነጻጽሩት። ያሁኑን ዘመን ሂደት የሚገልጡት ብዙ ምሳሌዎች በማቴዎስ 13 ውስጥ ተመዝግበዋል። ክርስቶስ ምሳሌዎችን የደጋግማቸው፤ ያለ ጥርጥር የአሁኑን

ዘመን ሁኔታ የተለያዩ አጋጣሚዎች ለደቀ መዛሙርቱ ለማስተማር ነበር። ማቴዎስ 13 ውስጥ የተጠቀሱት ምሳሌዎች የሚያመለክቱት በአሁኑ ዘመን የሚገለጡትን የመንግሥቱን ዋና ዋና መለያዎች ነው። ክርስቶስ ስለ ዘራው፣ ስለ ዘርና አፈሩ በተነገረው ምሳሌ (ማቴ. 13፡3-23)፣ ይህ ዘመን የሚለየው እርሱ “የእግዚአብሔር ቃል” (ሉቃስ 8፡12)፣ ብሎ በተረጎመው ዘር መዘራት ይሆናል። ዘራው እርሱ ሲሆን፣ ይህ የመዝራት ተግባር እርሱ ለዚህ አገልግሎት በሚሾማቸው ሰዎች የሚቀጥል ይሆናል። ዘሩ በመላው ዓለም ይዘራል። በብሉይ ኪዳን እንደተገለጠውና በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ የመጀመሪያ ምዕራፎችና በሐዋርያት አገልግሎት እንዲሁም በአራቱ ወንጌሎች እንደታየው፣ እስራኤላውያን የመልእክቱ ተቀባይ ብቸኛ ሕዝቦች አይሆኑም። ቃሉን የመዝራቱ ተግባር እንደ ሰሚዎቹ ሁኔታ የተለያዩ መልሶች ይኖሩታል። ስለዚህ ክርስቶስ የገለጠው እውነት በዓለም ዙሪያ የመሰራጨቱ ሁኔታ የዘመኑ መጀመሪያ መለያ ወይም መታወቂያ ይሆናል።

ክርስቶስ ስለ እንክርዳድ በተናገረው ምሳሌም (ማቴ. 13፡24-30) ሌላ ቁም ነገር ገልጧል። ሰይጣን፣ የእግዚአብሔርን ዕቅድ ለማግኘት፣ የመግዛት ሥልጣኑን ለመፈጸም ሲል ዘራው በዘራው መልካም ዘር መካከል እንክርዳድ የሚዘራ መሆኑንም፣ ክርስቶስ በዚህ ምሳሌ አመልክቷል። ሰይጣን ሁልጊዜ የእግዚአብሔርን ሥልጣን ሲቃወምና የበላይነትን ሲሻኘር። በዚህ አዲስ ቅርፅ በሚኖረው መንግሥትም የእግዚአብሔርን ሉዓላዊነት ለመፈታተን ይጥራል። አስመሳይ ነው፣ የሚዘራው እንክርዳድም በሚያስገርም አኳኋን ከሰንዴ ጋር የሚመሳሰል ይሆናል። በመሆኑም እስከ መከር ጊዜ ድረስ እንክርዳድና ሰንዴውን ለመለየት አይቻልም። ሰንዴ በፍሬው ይለያል፣ እንክርዳድ ግን ጠቃሚ ፍሬ አይኖረውም። ስለዚህ በአሁኑ ዘመን ባለው የመንግሥቱ ፕሮግራም ተሳታፊ የሚሆን ሰው፣ የጌታን ሥራ በሚሠራበት ጊዜ፣ የሰይጣን ተቃውሞ እንደሚገጥመው ሊያውቅ ይገባል። ቀደም ሲል ያየናቸው ምሳሌዎች የመንግሥቱን ውጫዊ እድገት ወይም ክንውን ነው ያመለክቱት። ክርስቶስ ቀጥሎ በተናገራቸው ሁለት ምሳሌዎች ደግሞ፣ የመንግሥቱን ውስጣዊ መለያዎች ወይም ባሕርያት ገልጧል።

ራሱ የሚያድገውን የእህል ዘር አስመልክቶ በተናገረው ምሳሌ (ማር. 4፡26-29)፣ እጽዋት በዘፋ ፍሬ ውስጥ ካለው መሠረታዊ ሕይወት የተነሣ የሚበቅሉበትንና የሚያድጉበትን ሁኔታ አስታውሷል። በተመሳሳይ ሁኔታ፣ አዲሱ መንግሥት በእግዚአብሔር ቃል መዘራት አማካይነት

ሲመሠረት፤ በተዘራው ዘር ውስጥ ባለው ኃይል ያድጋል። ዘሩ አፈር ላይ በተጣለ ወይም በተዘራ ጊዜ የዘረው ተግባር እንዳበቃ ሁሉ፤ ሰብአዊ ኃላፊነትም ቃሉ ከታወጀ በኋላ ያበቃል። በተገለጠው የመንግሥቱ ዕቅድ ውስጥ የመንግሥቱ እድገት የሚወሰነው፤ በሰው ሳይሆን፤ የታወጀው ቃል ባለው ኃይል ነው።

ክርስቶስ ስለ ሰናፍጭ ዘር በተናገረው ምሳሌ፤ የእግዚአብሔር መንግሥት ከጥቂት ጀምሮ እጅግ ትልቅ እንደሚሆን ገልጧል። የሰናፍጭ ተክል በአንድ የዘር ወቅት በዛፍ መጠን ያድጋል። ስለሆነም በቅርንጫፉ ለሚያርፉ አዕዋፍ መጠለያ ይሆናቸዋል። በዚህ ምሳሌ የክርስቶስ ትኩረት፤ በሰናፍጭ ዘርና ከፍሬዋ ባደገው ዛፍ መካከል የመጠን ንጽጽር ማድረግ ነው። የመንግሥቱ አዲስ ቅርፅ፤ ከመነሻው በአሥራ ሁለት ሰዎች ጀመረ። የወንጌሉ የምሥራች ከቅንጣት ከሚቆጠር አጀማመር፤ የሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ በሚጠቃለልበት ወቅት መላው ዓለም ሰምቶታል ለማለት እስከሚያስደፍር ድረስ አደገ (ሮሜ 1:8፤ ቂላ. 1:6)።

ክርስቶስ፤ እርሾ ብዙ ዱቄት ውስጥ ስለሚገባበት ሁኔታ በተናገረው ምሳሌ መሠረት፤ አዲሱ መንግሥት ሲጀመር፤ በማያቋርጥ አኳኋንና በሁሉም ስፍራ በዘመን ሁሉ ይሠራል። ከዱቄት የተበካ እርሾ ሊጡ ለጋገራ እስኪደርስ እንደሚሠራ ሁሉ፤ የእግዚአብሔር መንግሥት መልእክትም አንዴ ከተነገረ፤ በማያቋርጥ አኳኋን በዘመን ሁሉ ይሠራል።

ክርስቶስ ስለተሰወረ ሀብት ወይም መዝገብና፤ ስለ መልካም እንቁ በተናገረው ምሳሌ፤ እግዚአብሔር በአሁኑ ዘመን ላለው መንግሥት ያለውን ዓላማ ገልጧል። ትኩረቱ ሽማቾቹ በግል ብዙ መሥዋዕት በከፈሉበት ሀብትና እንቁ ፋይዳ ወይም ዋጋ ላይ ነው። ክርስቶስ በሞቱ አማካይነት ለዓለሙ ሁሉ ኃጢአት ማስተሠረያ ሆነ (1ኛ ዮሐ. 2:2)። በዚህ የማስተሠረይ ተግባር፤ ዓለም ከእግዚአብሔር ጋር ታረቀ (2ኛ ቆሮ. 5:18-19)። በዚሁ መሠረት የዚህ ዘመን የእግዚአብሔር ዕቅድ፤ የራሱን ሀብት መሰብሰብ ይሆናል። በመጽሐፍ ቅዱስ፤ እርሻ ወይም መሬት በተደጋጋሚ እስራኤልን የሚያመለክት እንደመሆኑ፤ በእርሻው ስፍራ ስለተሸሸገው ሀብት የተነገረው ምሳሌ በዚህ ዘመን እግዚአብሔር ከእስራኤል ሕዝብ መካከል ጥቂቱን የሚቀበል መሆኑን ያመለክት ይሆናል (ሮሜ 11:5)። እንቁ ከባሕር የሚወጣ ስለሆነና ባሕር ደግሞ በመጽሐፍ ቅዱስ አሕዛብን የሚወክል ስለሆነ (ኢሳ. 57:20)፤ ሁለተኛው ምሳሌ እግዚአብሔር ከአሕዛብ መካከል ብዙዎችን በመጥራት የራሱ

የሚያደርጋቸው መሆኑን ያመለክት ይሆናል። በኤፌሶን ያለችውን ቤተ ክርስቲያን ሁኔታ አስመልክቶ የጳውሎስ ትምህርት መሠረቱ ይህ ነው (ኤፌ. 2:11-22)።

ክርስቶስ ስለ መረብ የተናገረው ምሳሌ ደግሞ፣ በዚህ ዘመን መጨረሻ፣ ዓሣ አጥማጁ መጥፎዎቹን ዓሣዎች ከጥሩዎቹ እንደሚለይ፣ እንዲሁ ክፉው ከጻድቁ፣ ጠቃሚው ሰው ከማይጠቀመው ይለያል። ከሺህ ዓመቱ መንግሥት መመሥረት ቀደም ብሎ፣ በክርስቶስ ያላመኑትን ወይም ያልዳኑትን የሚያስወግድና የዳኑትን ደግሞ በክርስቶስ ግዛት የደስታና የበረከቱ ተካፋዮች እንዲሆኑ የሚያደርጋቸው ፍርድ ይከናወናል። ክርስቶስ አንድን ባለቤት አስመልክቶ በተናገረው ምሳሌ (ማቴ. 13:52)፣ ራሱን ለባለ ሀብቱ የሚያስፈልጉትን ቁሳቁሶች በሚያቀርብ የዕቃ ግምጃ ቤት ጠባቂ መስጏል። ጠባቂው አዲስ ወይም የከረመ እህል፣ እንዲሁም ትኩስ ወይም የቆየ የወይን ጠጅ ያቀርብ ይሆናል። ያም ሆነ ይህ በሚያቀርበው ነገር አማካይነት የባለ ሀብቱን ፍላጎት ያረካል። ክርስቶስ አዲሱን መንግሥት በነዚህ ምሳሌዎች አማካይነት ይገልጥ የነበረው፣ የዚህ አዲስ መንግሥት አንዳንድ ሁኔታዎች ቀደም ሲል የነበሩትን ሲመስሉ፣ አንዳንዶቹ ግን ፍጹም አዳዲሶች ይሆናሉ በማለት ነበር። አዲስ መንግሥት የመመሥረቱ እውነት በብሉይ ኪዳን ተገልጧል። አዲስ የሚሆነው ነገር ግን፣ መንግሥቱ ለዓለም ሁሉ የሚገለጥ ወይም የሚታወጅ መሆኑ ነው። በብሉይ ኪዳን የነበረው መንግሥት፣ ምንም እንኳን አሕዛብ በመንግሥቱ ውስጥ የሚባረኩ ቢሆኑ፣ የእስራኤል ነበር። አዲሱ እውነት እስራኤላውያንና አሕዛብ በዚህ አዲስ መንግሥት ውስጥ በእኩልነት የሚሳተፉ መሆናቸው ነው። ስለዚህ በአዲሱ ዓይነት መንግሥት፣ የአሮጌውን የሚመስሉ አንዳንድ ነገሮች ብናገኝም፣ የአዲሱ ብቻ የሆኑ ልዩ ነገሮችም እንመለከታለን።

ክርስቶስ የሺህ ዓመት መንግሥቱን ለመመሥረት

ከመምጣቱ አንጻር የተሰጡ ማስጠንቀቂያዎች

ዳግም ምጽዓቱንና የዘመኑን ፍጻሜ የሚያስጠነቅቁ ምልክቶችን አስመልክቶ ከደቀ መዛሙርቱ ለቀረበለት ጥያቄ ጌታ ብዙ ምልክቶችን በዝርዝር ገልጧል (ማቴ. 24:4-26)። እነዚህ ምልክቶች በሰባቱ የፍጹም ዓመታት የሚከናወኑ ከመሆናቸውም በላይ፣ የሚሰጡትም አመጸኞች ለሆኑትና መንግሥቱ እንደገና ለሚመጣላቸው ሰዎች የፍጹም መቃረብ

ለማስጠንቀቅ ነው (ቁ. 14)። ክርስቶስ የነዚህን ምልክቶች ጠቃሚነት ለማጥላት ሲል የበለሰን ፍሬ ምሳሌ በማድረግ ተናገረ (ቁ. 32-35)። የበለሰም ሆነ የማንኛውም ዛፍ ማቆጥቆጥ፤ የበጋን መቃረብ እንደሚያመለክት ሁሉ (ሉቃስ 21:29)*፤ የምልክቶቹ መታየትም የሚጠበቀውን ዋና ነገር ማለት የመሠረሑን መምጣት ያመለክታል።

እነዚህ ምልክቶች ከሕዝቡ እንዲያመነጩ የታቀደው መልስ በብዙ አጫጭር ምሳሌዎች ተገልጧል። ክርስቶስ ስለ በር ጠባቂው በተናገረው ምሳሌ (ማር. 13:33-37)፤ በር እንዲጠብቅ የተሾመው አገልጋይ ለተሰጠው ኃላፊነት ታማኝና ትጉህ መሆን የሚገባው መሆኑን አበክሮ ገልጧል። ይህ ያስፈለገበት ምክንያት፤ አገልጋዩ የጌታውን መምጫ ስለማያውቀው ሆኖ፤ ሳያቋርጥ በትጋት በሩን መጠበቅ ግዴታው ነበር። ክርስቶስ ታማኝነትን ከርሱ ድንገት መመለስ አንጻር የገለጠው በዚህ አኳኋን ነው።

4511 ነቅቶ ስለሚጠብቀው ባለ ሀብት በተናገረው ምሳሌም (ማቴ. 24:42-44)፤ ንቃትንና ዝግጁነትን እንደገና ገልጧል። ሌባ ለመስረቅ የሚመጣው በየትኛው ሰዓት መሆኑን ቢያሳውቅ ኖሮ፤ ባለቤቱ የሌባው መምጫ ሰዓት እስኪቃረብ ድረስ ነቅቶ መጠበቅ ባላቸውም ነበር። ይሁን እንጂ ሌባ የሚመጣው ያለ ምንም ማስጠንቀቂያ ስለሆነ፤ ሥርቆቱ በማንኛውም ጊዜ ሊከናወን ይችላልና ቤቱን በሚገባ መጠበቅ አለበት።

በዚህ ምሳሌ ክርስቶስ ያጎላው ጉዳይ፤ ከመሠረሑ ምጽአት ድንገተኛነት አንጻር፤ ዝግጁና ታማኝ ሆኖ የመገኘትን አስፈላጊነት ነው።

ስለ ልባሙና ክፉው አገልጋዮች በተናገረው ምሳሌ ደግሞ (ማቴ. 24:45-51)፤ የጌታን መመለስ ከሚጠቁሙት ምልክቶች አንጻር ሲታይ፤ ለተቀበሉት ኃላፊነት ታማኝ ሆኖ መገኘት አስፈላጊ መሆኑን አስገንዝቧል። ልባም አገልጋይ የተሰጠውን ኃላፊነት ያከናውናል፤ ክፉው ወይም ሰነፋግን፤ ኃላፊነቱን በመዘንጋት ለሥጋው ደስታ ብቻ ይኖራል። እንዲህ ያለው እምነተቢስ አገልጋይ፤ ጌታው የሚያመጣው መንግሥት ደስታ ተካፋይ አይሆንም። ክርስቶስ በዚህ አኳኋን ነው የርሱን መመለስ አስመልክቶ ከሚሰጡት ምልክቶች አንጻር ተግባራዊ መጠበቅን፤ መዘጋጀትንና ታማኝነትን በሚመለከት በነዚህ አጫጭር ምሳሌዎች ማስጠንቀቂያ የሰጠው።

* ይህ በእስራኤል አካባቢ የሚታይ ሁኔታ፤ በመላው ዓለም ሁሉ የሚታይ አይደለም።

የሺህ ዓመቱን መንግሥት የሚያዘጋጁት ቅድመ ሁኔታዎች

ክርስቶስ የአሁኑን ጊዜ ሁኔታ አስመልክቶ በተናገረው ምሳሌ፤ ዘመኑ በፍርድ እንደሚያበቃ አመልክቷል። ይሁን እንጂ በጊዜው በዝርዝር የተገለጠ ነገር አልነበረም። በማቴዎስ 25 በተገለጡት ረጃጅም ምሳሌዎች ውስጥ ግን፤ ይህን የፍርድ ሁኔታ አስመልክቶ ክርስቶስ በዝርዝር ገልጧል።

በሕያውያኑ እስራኤላውያን ላይ የሚጣል ፍርድ

ከክርስቶስ ዳግም ምጽአት (ማቴ. 24:30) ቀጥሎ፤ መላእክት በፍዳው ዘመን የተበተኑትንና (ቁ. 31)፤ በሕይወት የሚገኙትን እስራኤላውያን ከአራቱ የምድር ማዕዘናት ይሰበስቧቸዋል። እነዚህ በቃል ኪዳን ለአብርሃም ወደተሰጠው ምድር (ዘፍጥ. 12:7) የሚመጡ ናቸው። የእስራኤላውያን ንስሐ መግባትና ከበደሉት እግዚአብሔር ጋር አንድነትን መመሥረት፤ ከቃል ኪዳን መንግሥት በረከት ለመሳተፍ ቅድመ ሁኔታ እንደነበረ ብሎ ይኪዳን ግልጥ አድርጎታል (ዘዳግ. 30:1-10)። በክርስቶስ ያልዳነ ሰው ወደ ተስፋው መንግሥት ሊገባ የማይችል መሆኑ በዚህ አኳኋን ነበር የተገለጠው። ይህ በጊዜው በሕይወት በሚገኙ እስራኤላውያን ላይ ሊመጣ ያለው ፍርድ፤ ስለ ብልሆኞችና ሰነፍ ልጃገረዶች በተነገረው ምሳሌ ተገልጧል (ማቴ. 25:1-13)። ክርስቶስ ይህን ምሳሌ ከመናገሩ ቀደም ብሎ አድማጮቹ ትጉህ ጠባቂዎች፤ ታማኞችና ዝግጁዎች እንዲሆኑ አስጠንቅቋቸው ነበር። ይህ ስለ ብልሆኞችና ሰነፍ ልጃገረዶች የተነገረ ምሳሌ የሚገልጠው፤ በክርስቶስ ዳግም ምጽአት ወቅት በሕይወት የሚገኙ እስራኤላውያን ዝግጁዎች መሆናቸውን የሚወስን ፍርድ የሚኖር መሆኑን ነው። በምሥራቃውያን ባህል፤ የሠርግ ታዳሚ ልጃገረዶች ከሙሽራውና ከሙሽሪት ጋር የሚነጻጸሩ ተጋባዦች ናቸው። ከዚህ አንጻር፤ ሕዝቦች፤ ወደማይቀረውና ድንገት ይመጣል ተብሎ ወደሚጠበቀው የሺህ ዓመቱ የክርስቶስ መንግሥት (ማቴ. 24:14)፤ ለመግባት ይዘጋጁ ዘንድ ጥረው ተላልፎላቸዋል። ሕዝቡ ዛሬ በጥሪ ተሰብስቧል፤ በሠርግ በተመለሰውና ከዳዊት ቤት በሆነው የክርስቶስ የሺህ ዓመት መንግሥት ግብዣ ላይ እንዲገኝም ይጠበቃል። የሙሽራው መምጣት በተነገረ ጊዜ፤ ታዳሚዎቹ ይቀበሉት ዘንድ መብራቶቻቸውን አበሩ። ብልሆቹ ሙሽራውን ለመቀበል የተዘጋጁና መብራታቸውን ለመሙላትም መጠባበቂያ ዘይት የያዙ ናቸው። ሰነፍ ግን ሙሽራው ሲመለስ ሊቀበሉት የተዘጋጁ አልነበሩም። የተዘጋጁት ተጋባዦች ወደ ሺህ ዓመቱ ድግስ ገቡ። ያልተዘጋጁት ግን፤

የሙሽራው አመጣጥ ድንገት ስለሆነባቸው ራሳቸውን ለማዘጋጀት ሞከሩ፤ ነገር ግን ወደ ድግሱ ቤት እንዳይገቡ ተከለከሉ። በሩም ተዘጋባቸው። በዚህ አኳኋን ነው ክርስቶስ የተዘጋጁትንና ያልተዘጋጁትን ለመለየት ሲባል እስራኤላውያን ወደ ምድሪቱ ለፍርድ የሚመጡ መሆናቸውን ያስተማረው። የተዘጋጁት ወደ መሢሐ የሺህ ዓመት መንግሥት ሲገቡ፤ ያልተዘጋጁት ግን ይወገዳሉ።

በጊዜው በሕይወት በሚኖሩ አሕዛብ ላይ የሚመጣ ፍርድ

ክርስቶስ ስለ በጎችና ፍየሎች በተናገረው ምሳሌ (ማቴ. 25:31-46)፤ አሕዛብ ለፍርድ የሚሰበሰቡ መሆናቸውን ገልጧል። ያን ጊዜም በሁለት ይከፈሉና እንደ በግ የተመደቡት፤ ወደ መንግሥቱ እንዲገቡ ሲደረግ፤ ፍየሎች ተብለው የተጠሩት ደግሞ ይታገዳሉ። በጎቹ ወደ መንግሥቱ የሚገቡት ለክርስቶስ ካደረጉት ነገር የተነሣ ነው። ክርስቶስም እነዚህ በቀኙ የቆሙት ለወንድሞቹ ያደረጉትን ሁሉ ለርሱ እንዳደረጉት የሚቆጥረው መሆኑን በመግለጥ እንዲደነቁ ያደርጋቸዋል። “ወንድሞቼ” (ማቴ. 25:40) የሚለው ቃል እስራኤልን ባጠቃላይ ወይም ከነሱ የተመረጡትንና (ራእይ 7) በፍዳው ዘመን የወንጌሉን የምሥራች የሚናገሩትን የሚመለከት ይመስላል። ሰው በሥራው አይድንምና እነዚህ ሰዎችም በሥራቸው አይድኑም። ሥራው የእምነታቸው ማረጋገጫ ነው። በሥራ የተረጋገጠ እምነት በማሳየት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ይገባሉ። በአንጻሩ ግን፤ በስተግራ የቆሙት በሥራ የተገለጠ ነገር የላቸውም። እምነት የሌላቸው መሆናቸውን ነው ይህ የሚያረጋግጠው። እንዲህ ያሉ እምነተኪሶች በመሆናቸውም የመንግሥቱ ተካፋዮች ከመሆን ይታገዳሉ። ክርስቶስ በዚህ ምሳሌ የገለጠው፤ አሕዛብ በግል ያላቸውን ዝግጁነት የሚያረጋግጥ ፈተና ያለባቸው መሆኑን ነው። በዚሁ መሠረት ከጌታ በስተቀኝ ያሉት ወደ መንግሥቱ ሲገቡ፤ በስተግራ የቆሙት ግን ይታገዳሉ። ለሺህ ዓመቱ መንግሥት የሚደረገውን ዝግጅት አስመልክቶ መላው የዓለም ሕዝብ፤ ለእነዚህ ሁለት ፍርዶች የሚቀርበው እንዲህ ባለ አኳኋን ነው።

የሽልማት ብያፄ

ክርስቶስ መከሊቶችን አስመልክቶ በተናገረው ምሳሌ (ማቴ. 25:14-30)፤ ከሺህ ዓመቱ መንግሥት ቀደም ሲል የእያንዳንዱን ሰው

ታማኝነት የሚፈትን ፍርድ የሚኖር መሆኑን ገልጧል። በመከሊቶቹ ምሳሌ እንደተገለጠው፡ አገልጋዮች ተጠያቂ የሚሆኑባቸው ኃላፊነቶች ከጌታቸው ተሰጥተዋቸው ነበር። ጌታቸው ከሄደበት በተመለሰ ጊዜም ስለተሰጣቸው ኃላፊነት እንዲገልጡ ተጠሩ። ታማኞች ሆነው የተገኙት፤ ወደ ጌታቸው መንግሥት ገብተው በዚያ የኃላፊነት ቦታ ተሰጣቸው። በሌላ በኩል ግን ከአገልጋዮቹ አንዱ ታማኝ ሆኖ ስላልተገኘ ተባረረ፤ በጌታው ግዛት ውስጥም የኃላፊነት ስፍራ ተነፈገው።

ክርስቶስ በዚህ ምሳሌ የገለጠው ጉዳይ የአንድ ሰው ዝግጁነት ብቻ ሳይሆን፤ ታማኝነቱም የሚፈተን መሆኑን ነው። የማይታመኑት የእምነታቸው ጉድለት በእምነት የለሽነታቸው ስለሚገለጥ፤ ወደ መንግሥቱ እንዳይገቡ ይታገዳሉ። ሌሎቹ ግን፤ የእውነታቸውን ሕያውነት በታማኝነታቸው ስለሚገልጡት ወደ መንግሥቱ መጣባት ብቻ ሳይሆን፤ በመንግሥቱ ውስጥ የኃላፊነት ስፍራ ይሰጣቸዋል።

እንግዲህ እነዚህ ፍርዶች ለሺህ ዓመቱ መንግሥት ምሥረታ የሚደረጉ ዝግጅቶች ይሆናሉ። ኃጢአተኞች ከመንግሥቱ ይወገዳሉ፤ ጻድቃን ግን ይገቡበታል። ክርስቶስ ቀደም ሲል “ሁለት ሰዎች በእርሻ ይሆናሉ፤ አንዱ ይወሰዳል [ለፍርድ] አንዱም ይቀራል [ወደ መንግሥቱ ለመግባት]፤ ሁለት ሴቶች በወፍጮ ይፈጫሉ፤ አንዲቱ ትወሰዳለች [ለፍርድ]፤ አንዲቱም ትቀራለች [ወደ መሢሐ መንግሥት ለመግባት]” (ማቴ. 24፡40-41) ብሎ በተናገረ ጊዜ፤ ፍርዶችን ገልጧቸው ነበር። ከዚህም ሌላ በሺህ ዓመቱ መንግሥት ወቅት ለታማኞች ሽልማት የሚሰጥበት የፍርድ ጊዜ ይኖራል።

የመንግሥቱ ውስጥ ኑሮ

ምሳሌዎቹ እስካሁን የገለጡት የመንግሥቱን ፕሮግራም ነበር። ክርስቶስ በነሱ ያስተማረው፤ የመንግሥትን ስጦታ፤ መንግሥቱን በተመለከተ እርሱ በምድር በነበረበት ጊዜ ባለው ትውልድ ላይ የነበረውን ፍርድና አዲሱን የመንግሥት ሁኔታ ነበር። ከዚሁ ጋር ከንጉሡ መምጣት አንጻር ማስጠንቀቂያ በመስጠት፤ ከዳዊት ቤት የሆነው መንግሥት ከመመሥረቱ በፊት የሚከናወኑ ነገሮችን በአጭሩ ገልጧቸዋል።

የመንግሥቱን ውስጥ ኑሮ ወይም ሕይወት ለማስተማር ለደቀ መዛሙርቱ ብዙ ምሳሌዎች ተነግሯቸዋል። ንጉሡ ከአገልጋዮቹ የሚፈልጋቸውን ነገሮች ነው ምሳሌዎቹ የሚገልጡት።

ታዛዥነት

ክርስቶስ ሁለቱን ልጆች አስመልክቶ በተናገረው ምሳሌ (ማቴ. 21:28-32)፤ ታዛዥነት የልጅነት ማረጋገጫ መሆኑን ገልጧል። ይህ ምሳሌ፤ በሥጋ የአብርሃም ትውልድ የሆኑ ሁለት በዚህ ዝምድናቸው ሳቢያ በመንግሥቱ ውስጥ ናቸው የሚለውን የፈሪሳውያን ትምህርት አስተባብሷል። ክርስቶስ በአሁኑ ምሳሌ የገለጠው፤ ያንድ ሰው ወደ መንግሥቱ የመግባት መብቱ የሚወሰነው፤ በሥራው ሳይሆን ለንጉሡ ባለው ታዛዥነት መሆኑን ነው። ታዛዥነት በመንግሥቱ ካሉት የሚጠበቅ እንጂ የብቃት መለኪያ ብቻ አይደለም። በመንግሥቱ ያሉ ሁሉ ለንጉሡ የሚገዙ መሆን አለባቸው።

ፍቅር

4515 ክርስቶስ በምድር ላይ በነበረበት ጊዜ እግዚአብሔር ለድሃ፤ ለሕመምተኛ፤ ለገዝንተኛ፤ ለተጠላና ለኃጢአተኛ ያለውን ርኅራኄ ገልጧል። እርሱ እንደገለጠው ዓይነት ያለ ርኅራኄ በመንግሥቱ ካሉ አገልጋዮችም ይጠበቃል።

ስለ ሁለቱ ተበዳሪዎች በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 7:41-50)፤ የፍቅርን መሠረት ወይም መነሻ ተናግሯል። ምሳሌው የተነገረው፤ አንዲት ኃጢአተኛ ለክርስቶስ ያላትን ፍቅር በልግስና በገለጠችበት ፈሪሳዊ ቤት ውስጥ ነው። ፈሪሳዊው ሴቲቱ ክርስቶስን ለምን እንዲያ እንደወደደችውም ሆነ፤ ጌታ ለምን ያን የመሰለ የፍቅር መግለጫ ስጦታ እንደተቀበለ አልገባውም። ክርስቶስ ዕዳቸው ይቅር ስለተባለላቸው ሁለት ተበዳሪዎች ገልጧል። አንደኛው ብዙ፤ ሌላው ጥቂት ዕዳ ያለባቸው ነበሩ። ምሳሌውን ከተናገረ በኋላ፤ ይቅርታ አድራጊውን አበዳሪ ይበልጥ የሚያፈቅረው ወይም የሚያመሰግነው የትኛው ተበዳሪ ነው? በማለት ፈሪሳዊውን ጠየቀው። መልሱም እንደተጠበቀው፤ ብዙ ዕዳ ይቅር የተባለለት የሚል ነበር። ክርስቶስ ከዚህ ምሳሌ በኋላ ነው ሴትዮይቱ ለምን እንዳፈቀረችው ለፈሪሳዊው የነገረው፤ በኃጢአቷ የታወቀችና ብዙ ይቅር የተባለች ነበረች። ምሳሌው ክርስቶስ የሴቲቱን የፍቅር መግለጫ ስጦታ የተቀበለበትን ምክንያት በመግለጥም የፈሪሳውያኑን ጥያቄ መልሷል። መልሱ የሴቲቱ ስጦታ ባገኘችው ይቅርታ ከመነጨ ፍቅር የወጣ መሆኑን የሚያስገነዝብ ነበር።

ከምሳሌው የምንማረው እንግዲህ፤ ለክርስቶስ የሆነ ፍቅር የሚታየው፤ የርሱን የጸጋ ይቅርታ ከቀመሰ ሰው መሆኑን ነው። ክርስቶስም ይቅርታውን ካገኘ ሰው የሚመጣን ፍቅር የሚቀበለው መሆኑን እንገነዘባለን።

ክርስቶስ ስለ መልካሙ ሳምራዊ በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 10፡30-37)፤ የፍቅር መግለጫ የሆነው ምሕረት፤ ጎረቤታችን ለሆነ ማንም ሰው ሊደረግለት የሚገባ መሆኑን እንረዳለን። ጎረቤታችንም ችግሩን የምናውቅለትና ልንረዳው የሚችለን ማንኛውም ሰው መሆኑን ምሳሌው ያስገነዝበናል። ክርስቶስ በምሳሌው ውስጥ የተጠቀሰውን ሕግ አዋቂ፤ እንዲሄድና ሳምራዊው እንዳደረገው እንዲያደርግ ማዘዙ የሚያመለክተው፤ ይህ ዓይነቱ ምሕረት በሕግ የታዘዘ እንደመሆኑ መጠን፤ በመንግሥቱ ውስጥ ያሉ ሰዎች የሚፈጽሙት ጉዳይ መሆኑን ነው። ስለዚህ በመንግሥቱ ውስጥ ያሉት የጉጉሥ ታዛዦች ስላገኙት ይቅርታ እግዚአብሔርን ማፍቀር ብቻ ሳይሆን፤ ጎረቤቶቻቸውንም መውደድ አለባቸው።

ስለዚህ በመንግሥቱ ውስጥ ያለ የአናኗር ሕግ፡- “ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ፤ በፍጹም ነፍስህም፤ በፍጹም ኃይልህም፤ በፍጹም አሳብህም ውደድ፤ ባልንጀራህንም እንደ ራስህ ውደድ” (ሉቃስ 10፡27) በማለት የሚያዘውን የሚያሟላ መሆኑን አለበት። እንግዲህ ስለ ፍቅር የሚናገሩት እነዚህ ሁለት ምሳሌዎች የሚገልጹት የመንግሥቱን ዋና ዋና ባሕርያት ነው።

ጸሎት

ጸሎት፤ በዋናነት ጸላዩ ለሚጸልይለት አካል ሥልጣን እራሱን የሚያስገዛበት የአምልኮ ድርጊት ነው። በጸሎት አማካይነት ጸላዩ ሙሉ በሙሉ በሚጸለይለት አካል ላይ የሚደገፍ መሆኑን ያረጋግጣል። እነዚህ እውነታዎች የሚያመለክቱት፤ ጸሎት በጌታ መንግሥት ውስጥ ጠቃሚ ሚና የሚጫወት መሆኑን ነው።

የጸሎት መሠረት። ክርስቶስ ስለ ፈረሳዊውና ቀራጩ በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 18፡9-14)፤ አንድ ሰው ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብበትን የጸሎት መሠረት ገልጧል። በምሳሌው የተጠቀሰው ፈረሳዊ፤ ከሥራው የተነሣ ወደ እግዚአብሔር እንደሚቀርብ በማሰብ፤ የጽድቁን ማስረጃዎች ወይም ሥራዎቹን በጸሎቱ ደጋገማቸው። ይሁን እንጂ፤ የራስ ጽድቅ፤ ሰው ጸሎቱን ወደ እግዚአብሔር የሚያቀርብበትን መነሻ ይሰጣል የሚለው አሳብ ውድቅ ነው።

በሌላ በኩል ቀራጩ ወደ እግዚአብሔር ለመቅረብ የሚያበቃ ምንም ጽድቅ እንደሌለው ተገንዝቧል። በመሆኑም በህፍረት አቀርቅሮ ደረቱን ይደቃ ጀመር። በእምነትም ላልተገባቸው መጠለያ በሆነው በክርስቶስ የማስተሠረያ ደም ሥር ራሱን አኖረ። ይህን በማድረጉም ክርስቶስ፡ “ጽድቅ ሆኖ ተመለስ” (ሉቃስ 18፡14) ብሎ ተናገረለት። በዚህ አኳኋን ነበር፤ ክርስቶስ ጸሎት ሰዎች በመንግሥቱ ውስጥ ለአምልኮ፤ ለምሥጋና፤ ለልመናና ለምልጃ የሚቀርቡበት መሠረት መሆኑን ያስተማረው።

በጸሎት መትጋት። ለጸሎት መልስ ለማግኘት መትጋት የሚያሻ መሆኑን ክርስቶስ በብዙ ምሳሌዎች አስተምሯል። ስለማትታክተው መበለት በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 18፡1-8)፤ ልቦ ደንዳናና ግድየለሹ ዳኛ እንኳን በመበለቲቱ አለመታከት ባቢያ የለመነችውን የፈጸመላት መሆኑን ገልጧል። ዳኛው በመበለቲቱ ጉትጎታ እንጂ፤ በጥያቄዋ ሕጋዊነት ወይም በችግሯ ተገፋፍቶ አልነበረም የወሰነላት። ክርስቶስ በእኩል ሌሊት ወዳጁን ስለጎተጎተው ሰው በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 11፡5-13)፤ ይህንኑ እውነት ጠበቅ አድርጎ ገልጦት ነበር። እንግዳ የመጣበት ሰው፤ ወዳጁ የመጣበት ጊዜ ሌሊት ከመሆኑ የተነሣ ሊወጣው የማይችለው የመስተንግዶ ኃላፊነት ቢገጥመውም፤ ለችግሩ የሚደርስለት ማን መሆኑን ያውቅ ስለነበር ወደ አንድ ወዳጁ ሄዶ እርዳታውን ጠየቀ። እርዳታ የተጠየቀው ወዳጅ ግን በሰላም የተኙ ቤተሰቦቹን እንቅልፍ ሊነሣቸው ስላልፈለገ፤ የተለመነውን ለመፈጸም አልፈቀደም። እርዳታ ፈላጊው ግን የሚፈልገውን እስኪያገኝ ድረስ ጉትጎታውን አላቋረጠም። ክርስቶስ ተግባራዊ እንዲሆን የፈለገው ጉዳይ፤ “ለምኑ ይሰጣችሁማል፤ ፈልጉ ታገኙማላችሁ፤ መዝጊያን አንኳኩ፤ ይከፈትላቸዋል። የሚለምን ሁሉ ይቀበላልና፤ የሚፈልግ ያገኛል መዝጊያውንም የሚያንኳኳው ይከፈትለታል” (ሉቃስ 11፡9-10) የሚለው ነበር።

ይህ ምሳሌ የመማለድ ጸሎትን ትርጉም ይሰጣል። ወዳጁን የጠየቀው ወይም የለመነው ሰው ችግረኛው ሳይሆን፤ ስለ ችግረኛው ሆኖ ልመና የሚያቀርብ ነበር። ስለዚህ የሚማለድ ሰው በችግረኛና በለጋሽ መካከል የሚቆም ወይም ሁለቱን የሚያገናኝ ነው። በመሆኑም የምልጃ ጸሎት ለሌሎች ፍላጎት ወይም ችግር የሚደረግ እንጂ፤ ፈጽሞ ስለ ራስ የሚቀርብ ልመና አይደለም። እናም ስለ ሌሎች የሚደረግ የምልጃ ጸሎት የመንግሥቱ አናፏር ወይም ሕይወት ይሆናል።

የሀብት አገልግሎት

ፈረሳውያን ሀብትን የእግዚአብሔር በረከት መግለጫ አድርገው ይቆጥሩት ስለነበር፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን እስከማግኘት ድረስ ጻድቅ መሆናቸውን ለማረጋገጥ ሀብት በማከማቸቱ ተግባር ተሰማሩ። በመሆኑም ይህን ስለ ሀብት የነበረ የተሳሳተ አመለካከት ለማስተካከል ሲል፤ ክርስቶስ በብዛት ማስተማር አስፈለገው። በዚሁ መሠረት ስለ ሀብት ጥቅም ወይም አገልግሎት በመንገር፤ በመንግሥት ውስጥ ስለሚኖረው የሕይወት ሁኔታ ገለጠ።

1. *የአሁኑ ዕድል ጠቀሜታ*። ክርስቶስ ስለ ብልሁ መጋቢ በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 16: 1-13)፤ ጻድቅ የወደፊት መጋቢነቱን በማሰብ በጥበብ የሚያገለግል እንጂ፤ የአሁኑን ብቻ በማሰብ ኃላፊነቱን ለራሱ ጥቅም የሚያውል ያለመሆኑን አስገንዝቧል። የአንድ መጋቢ ታማኝ አለመሆን ራሱን የሚጎዳ በሆነበት ጊዜ፤ ለአሁን ምችቱ ሳይሆን ለወደፊቱ በማሰብ በኃላፊነቱ የተገለገለበት መሆኑንም በማዛመድ ገልጦታል። ይህ ሰው የጌታው ባለ ዕዳ ከሆኑ ተበዳሪዎች ዕዳቸውን በመቀነስ ባለ ውለተኝነትን ወይም ዝምድናን አፍርቷል።

ክርስቶስ የመጋቢውን ቅን ያልሆነ ድርጊት ባይደግፍም፤ በአሁኑ ሳይሆን በወደፊት ዕድሉም ለመጠቀም የነበረውን ጥበብ አመስግኖ፤ ይህን መርህ ለሀብት አጠቃቀም አውሎታል። እንዲህ በማለትም ጠይቋል፡- “እንግዲያስ በዓመጸ ገንዘብ ካልታመናችሁ፤ እውነተኛውን ገንዘብ ማን አደራ ይሰጣችኋል?” (ሉቃስ 16: 11)። በዚህ አኳኋን ነው ክርስቶስ ሀብትን በብልህነት መጠቀም፤ በመንግሥቱ ውስጥ የሕይወት መለያ መሆኑን ያስተማረው።

2. *የቁሳዊ ነገሮች ጊዜያዊነት*። ክርስቶስ ባለጸጋውንና ድህውን አስመልክቶ በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 16: 19-31)፤ ቁሳዊ ሀብት ጊዜያዊ እንጂ ዘላለማዊ አለመሆኑን አስተምሯል። በምሳሌው የተጠቀሰው ሀብታም በሞተ ጊዜ ሀብቱን ትቶ ነው የሄደው። በምድራዊ አኗኗር ሞተ ማለት፤ በሀብቱ ሊገለገልበት አይችልም ማለት ነው፤ ነፍሱ ግን ትኖራለች። ሀብት የነፍስ ደኅንነት መሠረት አለመሆኑን ምሳሌው በተጨማሪ ያስረዳል። ሀብታሙ ሰውዬ ባለጸጋ በመሆኑ ብቻ እግዚአብሔር የሚቀበለው የመሆኑን ተስፋ ከፈረሳውያን የተማረ መሆኑ አይጠረጠርም። ምሳሌው የሚገልጠው ግን እግዚአብሔር የተቀበለው ሀብታሙን ሳይሆን ደህውን መሆኑን ነው።

ይህ የሚያመለክተው፥ በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት ሀብታም ማለት ቁሳዊ ጸጋ ያግባባል ሳይሆን፥ እግዚአብሔር የሰጠውን የሚወድና ለደኅንነቱ በአምላኩ የሚታመን ሰው መሆኑን ነው። ምሳሌው በተጨማሪም የፈሪሳውያንን ትምህርት በመጻረር፥ ድህነት የእግዚአብሔር ደስ ያለመሰኘት ወይም የኃጢአት ቅጣት ምልክት ያለመሆኑን ይገልጣል። ደሀው ሰውዬ ወደ ሰማያት የገባው፥ ድህነቱ ወደ እውነተኛው ባለጸጋነት እንዳይገባ የሚያግደው ባለመሆኑ እንጂ፥ ደሀ በመሆኑ አይደለም።

3. የስግብግብነት ዋጋ። የሞኝ ባለጸጋ ምሳሌ (ሉቃስ 12፡16-21)፥ አንድ ሰው በሀብቱ የሚጠቀምበት ሁኔታ፥ ያ ሰው ጻድቅ መሆን አለመሆኑን ያመለክታል። ምሳሌው ቀድሞውንም ሀብታም የነበረንና እርሻው የተትረፈረፈ ምርት ያስገኘለትን አንድ ባለጸጋ የሚመለከት ነው። እጅግ የተትረፈረፈው ምርት፥ ባለጸጋው ከእህሉ ለድሀ ጎረቤቶቹ በማደል የሕግን ጽድቅ የፈጸመ መሆኑን እንዲያሳይ ዕድል ሰጥቶት ነበር። እርሱ ግን በዕድሉ በመጠቀም ፋንታ፥ ምርቱን ለራሱ ጥቅም አከማቸ። ይህን ማድረግ በሕጉ መሥፈርት መሠረት ጽድቅ አለመሆኑንም ገለጠ። ክርስቶስ በዚህ አኳኋን ነበር ሀብት በመጪው ሕይወት ዋጋ ያስገኝ ዘንድ፥ በምድራዊው ሕይወት በአግባቡ ጥቅም ላይ ሊውል የሚገባ መሆኑን አበክሮ የገለጠው።

ታማኝነት

ስለ ታማኝ መጋቢ የተነገረው ምሳሌ (ሉቃስ 12፡42-48)፥ መልካም ዕድል ወይም ሥልጣን ኃላፊነትና ተጠያቂነትን የሚያስከትሉ መሆናቸውን አጉልቶ ያሳያል። አንድ ሰው ሥልጣን ቢሰጠውና፥ ያለ አግባብ ቢጠቀምበት ያን ሥልጣን ያጣዋል። ጳውሎስ፥ “እንደዚህም ሲሆን በመጋቢዎች ዘንድ የታመነ ሆኖ መገኘት ይፈለጋል” (1ኛ ቆሮ. 4፡2) ብሎ ባስተማረ ጊዜ፥ ክርስቶስ በምሳሌው ያስተማረውን እውነት ነው የገለጠው። ለተሰጠ ዕድልና ለኃላፊነት ታማኝ ሆኖ መገኘት፥ በመንግሥቱ ውስጥ የሕይወት አንድ ገጽታ ወይም መገለጫ ይሆናሉ።

ትህትና

ክርስቶስ በሠርግ ግብዣ ስፍራ ሰላሎት መቀመጫዎች በተናገረው ምሳሌ (ሉቃስ 14፡7-11)፥ ለራስ ክብር መሻትን አስመልክቶ ማስጠንቀቂያ ሰጥቷል።

እውነተኛ ክብር፥ ሰው ለራሱ የሚሰጠው ሳይሆን፥ ከሌሎች የሚያገኘው ነው። ስለዚህ ክርስቶስ አንድ ሰው ለትሁትነቱ መግለጫ ይሆን ዘንድ ዝቅተኛ መቀመጫ ላይ እንዲቀመጥና ጋባዥ ወይም ባለቤቱ የሚገባውን የክብር ቦታ እንዲሰጠው አዟል። በተራራው ስብከቱም (ማቴ. 5፡3-12)፥ የጻድቃንን ባሕርያት ገልጧል። በመንግሥቱ ውስጥ የሚኖረውን ሕይወት ወይም አኗኗር የሚያመለክቱ ሁኔታዎችን አስመልክቶ ከተገለጠው ምሳሌ የምንረዳው፥ በተራራው ስብከት የተጠቀሱት ተፈላጊ ባሕርያት የመንግሥቱ ዜጎች በሆኑት ዘንድ የሚገለጡ መሆናቸውን ነው።

በዚህ አኳኋን፥ የክርስቶስን ስጦታ፥ የእስራኤላውያንን እምቢታ፥ በዚህ ሳቢያ የመንግሥቱን ለሌላ ጊዜ መተላለፍ፥ የክርስቶስን ስጦታ ባልተቀበለው ትውልድ ላይ የሚመጣውን ፍርድ፥ በአሁኑ ጊዜ የሚመሠረተውንና የአዲሱን መንግሥት ቅርፅ፥ ከመጪው የመሢሐ መንግሥት ምሥረታ ቀደም ብሎ የሚኖሩ ሁኔታዎችና የመንግሥቱ ወራሾችን ባሕርያቶች ወስደን በማብራራት ለመለኮታዊው መንግሥት የተሟላ ትምህርተ-መለኮት ለማቅረብ ችለናል።

“ጌታ ኢየሱስ ና” እያልን እንጸልይ።

የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ማውጫ

ዘፍጥ. 1:26-27.....	44
ዘፍጥ. 9:6.....	44
ዘፍጥ. 12:1-3.....	161
ዘፍጥ. 12:1-6.....	43
ዘፍጥ. 12:3.....	153
ዘፍጥ. 12:7.....	167
ዘፍጥ. 13:14-17.....	43፥ 161
ዘፍጥ. 15:18.....	43
ዘፍጥ. 15:18-20.....	161
ዘፍጥ. 17:4-8.....	161
ዘፍጥ. 37:3-4.....	101
ዘጸ. 4:16-7:1.....	44
ዘጸ. 12:8.....	54
ዘጸ. 12:15-20.....	54
ዘጸ. 19:6.....	43፥ 129
ዘጸ. 25:17.....	119
ዘሌዋ. ም. 1-5.....	120
ዘሌዋ. 1:9.....	120
ዘሌዋ. 2:2.....	120
ዘሌዋ. 3:5.....	120
ዘሌዋ. ም. 4-5.....	119
ዘሌዋ. ም. 16.....	118
ዘሌዋ. 16:4.....	118
ዘሌዋ. 16:15፥ 20-22.....	119
ዘሌዋ. 19:18.....	70
ዘኁ. 23:18.....	10
ዘኁ. 24:15.....	10
ዘዳ. 6:5.....	70
ዘዳ. 18:15-18.....	34
ዘዳ. ም. 28.....	44፥ 76፥ 105
ዘዳ. 30:1-10.....	167
መላ. 2:16-18.....	44
መላ. ም. 9.....	12

2ኛ ሳሙ. 7:16.....	
17፥ 43፥ 66፥ 129፥ 134፥ 153፥ 161	
2ኛ ሳሙ. 12:1-4.....	11
ኢዮብ 27:1.....	10
መዝ. 24:3-4.....	29
መዝ. 49:4.....	10
መዝ. 51:1-4፥ 7፥ 12.....	120
መዝ. 72:2.....	76
መዝ. 78:2.....	10
መዝ. 105:14-15.....	99
መዝ. 109:1-2.....	129
መዝ. 118:22-23.....	134
መዝ. 141:1.....	78
ምሳሌ 26:7፥ 9.....	10
ኢሳ. 5:1.....	132
ኢሳ. 5:1-7.....	84
ኢሳ. 5:2፥ 3.....	132
ኢሳ. 5:7.....	133
ኢሳ. 7:14.....	66
ኢሳ. 40:10-11.....	65
ኢሳ. 43:1.....	118
ኢሳ. 53:6.....	33
ኢሳ. 57:20.....	165
ኢሳ. 61:1-2.....	21
ኤር. 30:7.....	143፥ 148
ሕዝ. 17:1.....	12
ሕዝ. 20:49.....	10
ሕዝ. 36:23-38.....	56
ሕዝ. 36:25-29.....	29
ዳገ. 4:10-12.....	53

ዳን. 6:10	73
ዳን. 7:8	143
ዳን. 7:13	153
ዳን. 9:24-27	140
ዳን. 9:27	142፥ 143
አዎጽ 9:13-14	89
ሚክ. 2:4	10
ሚክ. 5:2	66
ዕንባ. 2:6	10
ዞክ. 8:20-23	153
ዞክ. 11:15-16	66
ዞክ. 12:1-14:3	140
ዞክ. 13:1	33
ዞክ. 14:4	140
ሚል. 1:2-3	93
ሚል. 3:1	66
ማቴ. 1:1-17፥ 22-23	66
ማቴ. 3:2	22፥ 44፥ 66፥ 90
ማቴ. 4:15	154
ማቴ. 4:17.... 14፥ 22፥ 29፥ 44፥ 90	
ማቴ. ም. 5-7	44፥ 117
ማቴ. 5:3	109
ማቴ. 5:3-12	175
ማቴ. 5:3-14	29
ማቴ. 5:17-48	29
ማቴ. 5:20.... 26፥ 27፥ 29፥ 63፥ 68	
ማቴ. 5:39	63
ማቴ. 5:48	68፥ 70፥ 129
ማቴ. 6:1-7:12	29
ማቴ. 6:5	73
ማቴ. 6:7	73፥ 74

ማቴ. 6:10	115
ማቴ. 7:3-5	27-28
ማቴ. 7:13	29
ማቴ. 7:13-14	160
ማቴ. 7:22	37
ማቴ. 7:24-27	160
ማቴ. 7:24-29	29-30
ማቴ. 7:29	60
ማቴ. ም. 8-11	14፥ 44
ማቴ. 9:16-17	24-26
ማቴ. 10:5	154
ማቴ. 10:5-6	91
ማቴ. 10:16	10
ማቴ. 11:16-19	31-32
ማቴ. ም. 12	13-16
ማቴ. 12:22-30	36-38
ማቴ. 12:24	42፥ 129
ማቴ. 12:31-32	42
ማቴ. 12:38	39
ማቴ. 12:39-42	43
ማቴ. 12:41-43	39
ማቴ. 12:43-45	39-41፥ 162
ማቴ. 12:47፥ 49	43
ማቴ. 13:3-23	46-48፥ 163
ማቴ. 13:10	157
ማቴ. 13:10-17	13
ማቴ. 13:11	16፥ 17፥ 45፥ 157
ማቴ. 13:11-14	13
ማቴ. 13:24	17፥ 157
ማቴ. 13:24-30	50-51፥ 54፥ 163
ማቴ. 13:31	17፥ 157
ማቴ. 13:31-32	52-53
ማቴ. 13:33	11፥ 54-55፥ 157
ማቴ. 13:37	46
ማቴ. 13:38	47፥ 48፥ 49፥ 50
ማቴ. 13:39	50
ማቴ. 13:41-43	51

ማቴ. 13:44-45.....	56-58፥ 157
ማቴ. 13:47.....	157
ማቴ. 13:47-50.....	59
ማቴ. 13:52.....	60-61፥ 165
ማቴ. 15:1-4.....	14
ማቴ. 17:1-2.....	154
ማቴ. 18:1፥ 4፥ 6፥ 10.....	62
ማቴ. 18:15-17.....	62
ማቴ. 18:21-35.....	62-64
ማቴ. 18:23.....	157
ማቴ. 19:16.....	122
ማቴ. 19:18.....	123
ማቴ. 19:20፥ 22.....	122፥ 123
ማቴ. 19:23፥ 25.....	123
ማቴ. 19:26.....	123
ማቴ. 19:27.....	123፥ 125
ማቴ. 19:28.....	124
ማቴ. 19:28-30.....	128
ማቴ. 20:1.....	157
ማቴ. 20:1-16.....	122-125
ማቴ. 20:11.....	125
ማቴ. 20:15.....	125
ማቴ. 21:23-27.....	130
ማቴ. 21:28-32.....	130-131፥ 170
ማቴ. 21:33-44.....	132-135፥ 161፥ 162
ማቴ. 21:33-45.....	136
ማቴ. 21:42፥ 44.....	162
ማቴ. 22:1-14 136-139፥ 159፥ 160	
ማቴ. 22:2.....	157
ማቴ. 22:36-40.....	70
ማቴ. ም. 23.....	14
ማቴ. 23:1-4.....	14
ማቴ. 23:2፥ 3.....	27
ማቴ. 23:37-39.....	140
ማቴ. ም. 24-25.....	149
ማቴ. 24:2-8.....	140

ማቴ. 24:4-26.....	140፥ 142፥ 143፥ 145፥ 148፥ 166
ማቴ. 24:9-15.....	140
ማቴ. 24:14..134፥ 138፥ 168፥ 150	
ማቴ. 24:15.....	140
ማቴ. 24:26-31.....	141
ማቴ. 24:27-30.....	148
ማቴ. 24:30.....	167
ማቴ. 24:31.....	148፥ 167
ማቴ. 24:32.....	11
ማቴ. 24:32-34.....	140-142
ማቴ. 24:32-35.....	166
ማቴ. 24:32-51.....	148
ማቴ. 24:36.....	145
ማቴ. 24:40-41.....	146፥ 169
ማቴ. 24:42-44.....	166
ማቴ. 24:42-51.....	145-147
ማቴ. 24:44.....	150
ማቴ. 24:45-51.....	151፥ 167
ማቴ. 24:50-51.....	148
ማቴ. ም. 25.....	167
ማቴ. 25:1.....	157
ማቴ. 25:1-13.....	148-150፥ 167
ማቴ. 25:1-30.....	148
ማቴ. 25:14-30.....	151-152፥ 169
ማቴ. 25:31-46.....	153-156፥ 168
ማርቆስ 1:5.....	40
ማርቆስ 2:21-22.....	24-26
ማርቆስ 3:22-27.....	36-38
ማርቆስ 4:3-25.....	46-48
ማርቆስ 4:26-29.....	49፥ 164
ማርቆስ 13:28.....	11
ማርቆስ 13:33-37.....	143-144፥ 166
ማርቆስ 13:34-37.....	161
ሉቃስ 1:32-33.....	153

ሉቃስ 2:4-7.....	66
ሉቃስ 3:7፥ 8፥ 10-14.....	22
ሉቃስ 3:23-37.....	66
ሉቃስ 4:16-21.....	30
ሉቃስ 4:22.....	22
ሉቃስ 4:23.....11፥ 21-23፥	160
ሉቃስ 4:26-27.....	23
ሉቃስ 5:33.....	73
ሉቃስ 5:36-39.....24-26፥	157
ሉቃስ 6:39.....11፥ 28፥	159
ሉቃስ 6:39-42.....	27-28
ሉቃስ 6:43-49.....	29-30
ሉቃስ 7:29-35.....	31-32
ሉቃስ 7:41-50.....33-35፥	170
ሉቃስ 8:12.....46፥ 48፥	163
ሉቃስ 8:15-18.....	46-48
ሉቃስ 10:25.....68፥ 69፥ 71፥	122
ሉቃስ 10:26-28.....	70
ሉቃስ 10:27.....77፥ 108፥	171
ሉቃስ 10:29.....	68, 70
ሉቃስ 10:30-37.....68-72፥	171
ሉቃስ 11:1.....	114
ሉቃስ 11:1-10.....	73-75
ሉቃስ 11:5-7.....	18
ሉቃስ 11:5-13.....	172
ሉቃስ 11:9-10.....	172
ሉቃስ 11:10.....	114
ሉቃስ 11:37-44.....	14
ሉቃስ 12:1.....	105
ሉቃስ 12:1-11፥ 13፥ 14.....	76
ሉቃስ 12:15.....	105
ሉቃስ 12:16-21.....76-79፥	174
ሉቃስ 12:17-21.....	110
ሉቃስ 12:28.....	79
ሉቃስ 12:29-31.....	79
ሉቃስ 12:33.....	79
ሉቃስ 12:35-40.....	80-82

ሉቃስ 12:42-48.....	174
ሉቃስ 13:6-9.....	83-85
ሉቃስ 14:11.....	105
ሉቃስ 14:14.....	88
ሉቃስ 14:7-11.....86-88፥	175
ሉቃስ 14:15.....	89
ሉቃስ 14:16-24...89-92፥ 159፥	160
ሉቃስ 14:18.....	160
ሉቃስ 14:21.....	96
ሉቃስ 14:25-33.....	93-95
ሉቃስ 15:1-32.....96-104፥	158
ሉቃስ 15:2.....	105
ሉቃስ 15:11.....	11
ሉቃስ 15:29.....	105
ሉቃስ 16:1.....	11
ሉቃስ 16:1-13.....105-107፥	173
ሉቃስ 16:11.....	173
ሉቃስ 16:14.....	105
ሉቃስ 16:19-31 18፥ 108-111፥	173
ሉቃስ 17:5, 6.....	112
ሉቃስ 17:7-10.....	112-113
ሉቃስ 18:1-8...18፥ 114-115፥	172
ሉቃስ 18:2.....	11
ሉቃስ 18:9-14.....116-121፥	172
ሉቃስ 18:10-11.....	73
ሉቃስ 18:18.....	122
ሉቃስ 19:2፥ 8፥ 9.....	126
ሉቃስ 19:10.....	127
ሉቃስ 19:11-27.....	
126-129፥ 151፥ 161	
ሉቃስ 21:29.....	141፥ 166
ዮሐንስ 1:5.....	27
ዮሐንስ 1:18.....	28
ዮሐንስ 1:29.....	66
ዮሐንስ 3:2.....	60
ዮሐንስ 3:5.....	57

ዮሐንስ 4:9.....	71
ዮሐንስ 7:46.....	9
ዮሐንስ 8:28.....	13
ዮሐንስ 8:41.....	22
ዮሐንስ 8:46.....	22
ዮሐንስ 8:48.....	72
ዮሐንስ 9:35-38.....	65
ዮሐንስ 10:1-18.....	65-67፥ 158
ዮሐንስ 10:7.....	10፥ 19
ዮሐንስ 10:14.....	19
ዮሐንስ 11:47-57.....	14
ዮሐንስ 14:10.....	13፥ 37
ዮሐንስ 15:15-16.....	113
ዮሐንስ 15:18-16:4.....	82
ዮሐንስ 16:13-14.....	47
ሐዋ. 1:8፥ 10.....	138
ሐዋ. ም. 2.....	45፥ 53
ሐዋ. 4:4.....	53
ሐዋ. 13:20.....	44
ሐዋ. 15:5.....	14
ሐዋ. 15:13-14.....	134
ሐዋ. 15:14.....	57
ሐዋ. 23:6-8.....	14
ሮሜ 1:8.....	164
ሮሜ 2:15.....	16፥ 44
ሮሜ 9:13.....	93
ሮሜ 11:5.....	57፥ 165
ሮሜ 13:1-7.....	17፥ 44
1ኛ ቆሮ. 4:2.....	174
2ኛ ቆሮ. 5:18-19.....	165
2ኛ ቆሮ. 5:19.....	57
2ኛ ቆሮ. 11:2.....	149

ገላ. 2:16-17.....	69
ኤፌ. ም. 2-3.....	135
ኤፌ. 2:8-9.....	69
ኤፌ. 2:11-22.....	165
ኤፌ. 2:14-18.....	58
ቂላ. 1:6.....	53፥ 164
ዕብ. 9:4.....	119
ዕብ. 9:9.....	11
ዕብ. 9:14.....	120
ዕብ. 9:22-28.....	121
ዕብ. 10:4.....	119
ዕብ. 11:19.....	11
ያዕ. 2:14.....	69
ያዕ. 2:14-17.....	155
ያዕ. 2:17-18.....	69
ቲቶ 3:4-7.....	69
1ኛ ዲጥ. 1:15-16.....	70
1ኛ ዲጥ. 2:13-17.....	44
1ኛ ዲጥ. 2:24.....	120
1ኛ ዲጥ. 3:12.....	75
1ኛ ዮሐ. 2:2.....	57፥ 121፥ 165
ራእይ ም. 4-19.....	142
ራእይ ም. 7.....	168
ራእይ 7:1-8፥ 14.....	154
ራእይ 11:2-3.....	143
ራእይ 13:1.....	143
ራእይ 13:1-2፥ 7.....	155
ራእይ 20:11-15.....	59